

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

La gestió del temps a una aula de segon cicle d'Educació Infantil. Un Estudi de Cas a les Guilleries

Treball de Fi de Grau en Mestra d'Educació Infantil

Maria Villacrosa Cullell

4t Curs. Treball de Fi de Grau

Professora: Laura Domingo Peñafiel

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

(Universitat de Vic- Universitat Central de Catalunya)

Vic, maig de 2021

“Com més es pensa en el temps, quan més giren al voltant les preocupacions humanes, més lligat s’està al pas d’unes hores buides que només s’evaporen.”
(Domènech, 2009: 39)

Resum

Amb aquest Treball de Fi de Grau es pretén analitzar en profunditat la gestió del temps a una aula d'Educació Infantil. Així doncs, és de vital importància pensar amb el temps des d'una perspectiva diferent per tal de crear una atmosfera adequada dins l'aula, i on el docent ha de tenir la calma, tranquil·litat i la paciència necessària per poder fer front a tots els reptes que se'ls planteja.

Per poder realitzar el treball, s'ha aprofundit en diversos conceptes com ara les diferents dimensions del temps, l'educació lenta i els beneficis que pot aportar a l'escola. Tot seguit, i amb més coneixements, s'ha descrit, observat i analitzat la gestió del temps d'una aula en concret, per, finalment poder aportar una sèrie de propostes per millorar la quantitat i qualitat del temps.

Paraules clau: temps, Educació Infantil, educació lenta, organització, lentitud, velocitat, ritme de vida.

Abstract

The purpose of this Final Degree Project is to deeply analyze the time management in an Early Childhood Education classroom. Thus, it is of vital importance to think about time from different perspectives in order to create an adequate atmosphere in the classroom, and where the teacher must have the calm, tranquility and patience necessary to be able to face all the challenges that may arise.

In order to carry out the work, we have gone deeper into various concepts such as different dimensions of time, slow education and benefits it can bring to the school. Then, with more knowledge, we described, observed and analyzed the time management of a specific classroom in order to finally be able to provide some proposals to improve the quantity and quality of time.

Key words: time, Early Childhood Education, slow education, organization, slowness, speed, pace of life.

Índex

1. Introducció.....	6
2. Fonamentació teòrica.....	8
2.1 Conceptualització del terme <i>Slow</i>	8
2.2 El temps	10
3.2.1 Les dimensions del temps a l'educació.....	11
2.3 L'educació lenta.....	12
2.3.1 L'origen de l'escola.....	13
2.3.2 L'escola en crisi.....	14
2.3.3 L'educació és una activitat lenta.....	16
2.3.4 Les activitats educatives i l'educació lenta. Beneficis de l'educació lenta.....	18
3. Metodologia	19
3.1 Paradigma i mètode.....	20
3.2 Instruments.....	21
3.3 Criteri de selecció de cas.....	24
3.4 Cronograma i aspectes ètics.....	24
4. Estudi de cas.....	25
4.1 Context.....	25
4.2 Anàlisi i discussió de cas.....	28
4.2.1 Organització i gestió del temps	28
4.2.2 Ritme de vida de la nostre societat.....	31
4.2.3 Perdre temps dins l'aula.....	32
4.2.4 Penalització de la lentitud	35
4.2.5 Cada infant és diferent i únic.....	37

4.3 Propostes de millora.....	39
5. Conclusions.....	41
6. Bibliografia	44
7. Annexos.....	46
7.1 Annex 1. Taula d'observació i anotacions.....	46
7.2 Annex 2. Entrevistes a les Mestres d'Educació Infantil de l'aula observada.....	51

1. Introducció

Sóc una estudiant del Grau d'Educació Infantil a la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya i la finalitat d'aquest Treball de Fi de Grau (TFG) és oferir una visió més extensa i curada dels beneficis que comporta la utilització de la metodologia d'una educació lenta dins l'aula 3-6. He escollit aquest tema, ja que, actualment estem vivint en una època on els alumnes passen una gran quantitat de temps a les escoles i on el rellotge és el protagonista a l'hora de programar i executar les activitats, així doncs, quan vaig conèixer el moviment *slow* vaig tenir la inquietud de conèixer més sobre el tema i de com es podria aplicar dins les aules per afavorir el dia a dia dels nostres infants.

L'escola lenta es troba dins el moviment *slow*, aquest aposta per realitzar les activitats diàries amb un ritme més tranquil. Això no vol dir haver d'anar lents, sinó de donar-li a cada activitat el temps just que necessiti per fer-se, però també de reflexionar, gaudir i millorar. Actualment el ritme de la societat és molt ràpida, una successió de fets que moltes vegades no van acompanyats de reflexió ni d'emoció. Aquest moviment, el que intenta, és desaccelera la vida diària, no parar-la. En moltes escoles es premia l'acceleració i la velocitat en els diferents aprenentatges, moltes vegades realitzats amb poca profunditat i per tant oblidats amb rapidesa. D'aquesta manera desaprofitem els recursos materials, humans i el temps.

Aquest tema m'ha cridat molt l'atenció, ja que aquesta pedagogia sorgeix com a reacció a la manera que tenim actualment de viure. En l'educació la paraula temps és l'oportunitat o ocasió de fer alguna cosa, o ve de no fer-ho. El moviment anomenat *Slow* dóna molta importància el temps buit, no el temps perdut, per poder reflexionar i fer un descans per tal de continua amb energia. Tal com diu Domènech (2009): "L'educació necessita temps sense temps" (p. 124). Penso que realitzar el treball sobre aquest tema és útil per conèixer aquest moviment amb més profunditat, els beneficis i limitacions que té i reflexionar sobre la possibilitat d'utilitzar-lo dins les aules d'Educació Infantil, per tal d'ajudar els nens i nenes i donar-los els mecanismes necessaris per al seu correcte desenvolupament.

Tots els aprenentatges necessiten un període per desenvolupar-se. En l'educació, s'ha de buscar el temps just. En la nostra societat ens hem acostumat que el temps marqui el desenvolupament de les activitats. El temps entès com una mesura

objectiva, mecànica i tècnica que ens diu quan ha de començar i acabar una activitat abans de ser realitzada. La realitat ens demostra que aquesta mesura és irreal, subjectiva i ineficaç. Moltes vegades pensem que no hi ha alternativa, només la reorganització de l'activitat i no pas per un replantejament global de la nostra concepció. Per tant, per fer uns bons aprenentatges respectuosos amb els ritmes de cada infant, cal que siguin les activitats les que defineixen el temps que necessiten per desenvolupar-se de forma coherent i en profunditat, i no a l'inrevés. Per aquest motiu la pregunta de recerca que m'he plantejat és la següent:

- Quina és la gestió del temps dins l'aula de P3 d'una escola de les Guillerries?

L'objectiu principal de l'educació lenta és el respecte individual dels aprenentatges, és a dir, cal donar el temps necessari a les activitats que es vulguin portar a terme, prioritzant el que és realment important i seleccionant el que pot ser imprescindible. Així doncs, l'educació lenta busca la qualitat en els processos tot reflexionant sobre la seva intensió i finalitat. A continuació es detallaran els objectius que me proposat extreure del TFG, basant-me en la pedagogia de L'escola Lenta com a base principal.

1. Descriure i analitzar el dia a dia dels alumnes de P3 d'una escola de les Guillerries.
2. Conèixer i analitzar la concepció dels mestres sobre la importància del temps a dins i fora de l'aula.
3. Aportar propostes de millora en relació a la quantitat, qualitat i gestió del temps dins l'aula.

Aquest treball s'estructura en quatre grans apartats, la introducció, la fonamentació teòrica, l'aplicació pràctica i les conclusions. El treball s'inicia amb d'introducció en el qual es presenta el tema escollit per a la realització del TFG. Seguidament, es presentarà la part de la fonamentació teòrica, on podem trobar un diàleg de diversos autors per poder recolzar la aplicació pràctica, en la qual s'explica la metodologia emprada en la realització de la recerca, perquè s'ha escollit aquest cas, es contextualitza el centre educatiu i s'esmenta les característiques dels infants observats. En aquest apartat també s'analitzen les dades i es contrasten amb les referències teòriques per poder fer una sèrie de propostes de millora. Finalment, s'exposen les conclusions en les quals es dona resposta a la pregunta de recerca i

s'observa si els objectius plantejats inicialment s'han assolit o no.

2. Fonamentació teòrica

En aquest apartat es parlarà dels orígens i posterior desenvolupament del moviment de l'educació lenta, essent una línia d'investigació poc desenvolupada i coneguda a Espanya, però que en l'actualitat comença a despertar molt d'interès. Ens endinsarem en els punts més rellevants de la temàtica i aprofundirem al concepte a través d'autors rellevants, per tal, d'entendre'l de manera més aprofundida.

2.1 Conceptualització del terme *slow*

Aquest moviment *slow* s'urgeix com a resposta de l'acceleració del ritme de vida que s'està portant en els últims anys i proposa que cada persona controlï el seu temps i no que aquest sigui un motiu d'estrès. També cal destacar que s'urgeix pel fet que hi ha una forta tendència a no respectar els temps de maduració necessaris perquè els nens i nenes creixin i aprenguin amb passió i plaer. El títol *Escola slow*, s'inspira en el nom del moviment eco gastronòmic *Slow food*, com a reacció contra la presència molt estesa del *Fast food*. Aquest moviment promou un apropament conscient a la producció, distribució i consum del menjar. L'Escola *slow* és una tendència contra una escola que identifica la seva principal raó de ser en rendiments que es poden codificar.

Honoré, Domènech i Zavalloni són alguns dels principals precursors de l'educació lenta. Honoré és un periodista i escriptor escocès i una de les figures més d'estacades d'aquest moviment que aposta per l'educació pausada dels nens i nenes, lluitant contra un ritme de vida accelerat. Domènech, és mestre i, en l'actualitat, director de l'Escola Pública Fructuós Gelabert de Barcelona. També és autor de nombrosos articles per a revistes pedagògiques, on les seves publicacions volen ser reflexions de l'educació, fets des de la perspectiva de l'escola, amb la mirada posada a l'aula i en els processos d'innovació i millora de l'educació pública. Finalment, Zavalloni, va treballar durant disset anys com a mestre d'educació infantil i va escriure un llibre on es reflexiona sobre el temps educatiu i la necessitat de canviar la metodologia i estratègies per tal de ralentitzar l'educació.

Segons Honoré (2010) aprendre és una qüestió de ritme i és necessari que els infants trobin reptes acadèmics adequats a la seva edat però, tanmateix, que se'ls ofereixi el temps necessari per processar tot allò que aprenen. També dona molta importància, al fet que els nens i nenes han de ser els veritables protagonistes dels seus aprenentatges, per aquest motiu, proposa una metodologia didàctica on l'autoconeixement, l'experimentació, el joc i la creativitat són bàsics per l'aprenentatge. Així doncs, Honoré (2007) afirma que "Cada vegada som més conscients que els nens aprenen millor quan ho fan a un ritme més lent" (p. 206). Per aquest motiu, hi ha molts països que comencen a reaccionar contra aquest tipus d'educació tan accelerada.

Domènech (2009) afirma:

L'educació, per naturalesa pròpia, és una activitat lenta. Els processos educatius són lents, perquè els aprenentatges formen part d'un recorregut que passa per una multiplicitat d'estadis i de moments. Qualsevol aprenentatge, com ara aprendre a llegir i a escriure, aprendre un ofici o aprendre a relacionar-se amb la resta de la humanitat..., exemples dels coneixements diversos que fem nostres al llarg de la vida, necessiten aquests períodes prolongats per consolidar-se i aprofundir-hi (p.13).

Així doncs el que ens vol expressar l'autor, és que aprendre és un procés, encara que moltes vegades desitgem que es faci tant ràpidament com sigui possible. Aquest fet d'aprendre, es refereix a comprendre el que estem aprenent i fer un esforç que requereix un temps. L'estudi memorístic s'oblida i provoca que es realitzin aquests aprenentatges de manera precipitada. Per tant, Domènech ens diu que aplicar la típica frase de Honoré (2005) on ens exposa que més, abans i més ràpid no són sinònims de millor, és una de les qüestions que pot ajudar a l'escola i l'educació.

Si parlem d'educació lenta, no podem deixar de banda Holt (1932-2006), que va deixar la seva carrera professional com enginyer químic per dedicar-se a l'educació, i es va convertir en un dels impulsors de l'educació lenta. Holt (2002) ens explica que la seva intenció es dirigeix més aviat a proporcionar aprenentatges en els quals es deixi espai a allò inesperat i imprescindible. Així doncs, el seu diagnòstic és clar: el resultat de crear escoles ràpides és la indigestió institucional i estan apareixent signes de disconformitat.

A continuació parlaré de la importància que té el temps dins l'escola lenta, ja que, durant l'última dècada hem pogut observar una gran quantitat d'estudis sobre el temps, convertint-se en una gran temàtica d'investigació en diferents disciplines. Aquests estudis sobre el temps estan basats fonamentalment en exploracions on es qüestiona els processos acceleradors, la qualitat d'aquests mateixos i la gran importància que actualment donem a la velocitat. I com a conseqüència l'emergència de la reivindicació de la lentitud, com a moviment que s'oposa a la vivència accelerada del temps.

2.2 El temps

El concepte de temps ha fet una evolució molt gran, ja que, ha passat a ser un dels elements més importants que configuren el model de societat, cultura i de la vida quotidiana de la ciutadania. Així doncs, la concepció d'aquest ha anat variant al llarg del temps, però ja des del principi han coexistit dues idees bàsiques i contraposades. Ferricgla (2003) va exposar que els grecs ja distingien entre Kairós i Cronos. Kairós, representa la forma cronològica qualitativa no mesurable, és a dir, el temps que duren els esdeveniments i el temps de gaudir-los. Cronos, en canvi, és el deu del temps real, el transcurs que ens condueix inevitablement a la mort, és a dir, el temps seqüencial i cronològic. És de naturalesa quantitativa, ja que segueix el seu curs al marge dels esdeveniments. Al llarg de la història hi ha hagut un domini progressiu de Cronos sobre Kairós.

Socialment, ens trobem envoltats d'una gran pressió que té a veure amb la velocitat. L'acceleració ha passat a ser una de les característiques de la nostra societat consumista i ens configura i condiona la vida, la cultura, les relacions, etc. No omplim les nostres hores tenint en compte el que fem ni la qualitat del que fem, sinó simplement la quantitat de temps que hi dediquem. Des d'una dimensió subjectiva, observem que els infants passen estones on el temps no té cap mena d'importància. Aquest fet, majoritàriament, el podem observar en el moment del joc. On cada nen i nena troba un període de gaudir i no tenir constància del temps. L'activitat comença i per ells, sembla que no s'hagi d'acabar mai. El pas del temps ens canvia aquest escenari, ens dóna experiència, però, també una estabilitat excessiva que, moltes vegades, va acompanyada d'incerteses i una visió de la caducitat. Domènech (2009) escriu que "com més es pensa en el temps i quan més giren al voltant les

preocupacions humanes, més lligat s'està al pas d'unes hores buides que només s'evaporen" (p. 39).

El temps té un significat peculiar per cada individu, però si parlem en l'àmbit social, aquest respon a una construcció cultural, on l'educació juga un paper molt important tant dins com fora del sistema escolar. En base el que vivim i aprenem, la percepció i la cultura del temps és diferent. Així doncs, la cultura conforma l'organització, la representació i la construcció social del temps. Cal destacar, que Cebrián (1998) ens detalla que la manera com es faci en dependrà la felicitat de les persones. Per tant, és important tenir present, que la vivència subjectiva del temps està també molt determinada per la velocitat, per l'activació permanent d'estímul, la reducció dels temps de reacció, la superficialitat de les interaccions socials, la dificultat per a interioritzar experiències i convertir-les en significatives, etc. Per aquests motius, s'està forjant una nova cultura del temps, en la qual la flexibilització de la gestió dels temps socials és un concepte central i on segons Bauman (2008), el consumisme d'avui no es defineix per l'acumulació de coses, sinó per la brevetat de gaudir-les.

Per acabar, totes les tendències, exposades anteriorment, sobre el mal funcionament que fem del temps, desafien a l'educació pel que fa a promoure processos que augmentin la presa de consciència sobre els diferents temps que conformen la vida quotidiana, o sobre les conseqüències que provoquen les diferents utilitzacions del temps en el desenvolupament personal i col·lectiu, tant a l'interior del sistema educatiu com en altres contextos pedagògics i socials que procurin una funció més integral i integradora. A continuació s'exposaran les diferents dimensions del temps dins l'educació.

2.2.1 Les dimensions del temps a l'educació

Anteriorment, s'ha fet referència a Cronos i Kairos, com dues maneres d'entendre la relació que tenim les persones amb el temps. També ens trobem amb aquesta situació a nivell educatiu, ja que té una repercussió directa en la manera com s'organitzen i s'estructuren els horaris. Tenim la necessitat d'organitzar els recursos humans, la complexitat d'horaris (els dels mestres són diferents que els dels infants) fa prevaler Cronos sobre Kairos. Aquest fet pot provocar moltes limitacions, per exemple, quan una activitat queda a mitges, perquè l'horari establert, ens porta a una nova activitat de forma interrompuda. És important buscar alternatives per ser

respectuosos amb els ritmes dels infants, que ens porta a definir quines són les dimensions del temps a l'educació.

Domènech (2009) ens menciona cinc dimensions, complementaries entre si, però que no deixen de tenir característiques diferents. En primer lloc, la relació entre passat, present i futur, que permet definir un projecte educatiu amb una continuïtat. De totes maneres, és imprescindible pensar en les conseqüències, que les nostres accions actuals, poden tenir en un futur. En segon lloc, la mesura i la quantificació del temps, que esdevé un dels instruments per delimitar l'orientació i els continguts que cal aprendre. En tercer lloc, la velocitat i els ritmes d'aprenentatges, on podem observar una acceleració dels aprenentatges, ja des dels primers anys de vida. En quart lloc, el temps propietat de la infància. Aquesta dimensió es refereix el fet que els infants no tenen ni un minut de descans, se'ls organitza absolutament tot el seu temps. Per acabar, ens parla de la subjectivitat del temps a l'educació.

Ens preguntarem que és el que realment hem de prioritzar en el nostre sistema pedagògic actual. Segurament la resposta ve de la mà de la relació entre el temps i l'escola atenent més curosament totes aquestes dimensions que hem esmentat anteriorment. No es tracta de només reduir la velocitat sinó plantejar una relació diferent entre l'espai docent i el temps que s'hi destina. No hi ha un temps per tot, per tant és important que siguem conscients de les decisions que prenem i quines seran les nostres ocupacions prioritàries. Seguidament parlarem de l'escola lenta dins del sistema educatiu.

2.3 L'Educació lenta

Actualment vivim a l'època del temps sense espera. Aquest fet té grans repercussions a la nostra manera de viure. Ja no tenim temps d'esperar, ho volem tot i ràpid. Moltes teories psicològiques estan d'acord en que una de les diferències entre nens i adults és que els infants viuen segons el principi del plaer, mentre que les persones adultes tendeixen a viure segons el principi de la realitat, és a dir, saber fer sacrificis avui per poder-les gaudir més endavant. Però en l'actualitat i per causa de la nostra societat consumista, els adults viuen exactament com els nens "ho vull tot i ara mateix". Sabem tornar a trobar els temps naturals? De veritat sabem esperar? Es tracta d'emprendre un nou itinerari educatiu, totes les persones que es troben al voltant del món de l'escola han de començar a reflexionar sobre el sentit

del temps educatiu i sobre la necessitat d'adoptar estratègies didàctiques de ralentització.

En el següent apartat centrarem l'atenció en l'aplicació del moviment *slow* dins l'escola. En primer lloc, parlarem de l'escola actual i els problemes que ens trobem a l'hora d'organitzar el temps i d'executar les activitats. Tot seguit, donarem més importància a la realització de les activitats sense que el temps sigui la base, ja que tots els aprenentatges necessiten un període per desenvolupar-se i assentar-se. Finalment, complementarem la recerca amb els beneficis que pot aportar l'educació lenta dins l'aula.

2.3.1 L'origen de l'escola

L'escola va néixer en el moment en què la humanitat va creure que era necessari un espai i un temps, fora de la família, per poder educar. Amb l'aparició de l'escola es creen també, edificis i calendaris, és a dir, no es pot anar a l'escola en qualsevol moment de l'any, ni a qualsevol hora, ni tampoc qualsevol dia. És una institució amb uns horaris establerts. A mitjan segle XX, amb les noves necessitats del sistema productiu, juntament amb l'allargament de l'esperança de vida i amb el creixement de la cultura i l'oci, contribueixen a crear un nou pensament i un nou concepte d'educació permanent, que planteja que l'educació no pot limitar-se a un temps ni a un espai.

Des de l'administració educativa, es transmet una visió quantitativa del temps i la seva organització, així doncs polèmiques polítiques, moltes vegades, porten a considerar la distribució dels horaris com un aspecte clau per millorar. Aquest fet, dóna lloc a un control excessiu sobre l'escola buscant només l'obtenció de resultats. La desconfiança que mostra l'administració cap als centres educatius intervenint i controlant els horaris acadèmics, forma part de la idea, que té la mateixa administració, que fer-ho és important per tal de garantir que es compleixin aquells objectius que han mercat. La conseqüència que se n'acaba derivant a nivell acadèmic, segons Domènech (2009) és que, quan es pensen els currículums i la distribució temporal corresponent, no es tenen en compte les necessitats educatives dels infants ni dels joves, sinó les idees de control que es volen exercir per mantenir el seu poder en un sistema educatiu organitzat. Tanmateix, cal esmentar, que el tractament dels horaris és l'origen de molts problemes pedagògics que es detecten

en el sistema educatiu actual, és a dir, casos de fracàs escolar o dificultats dels alumnes per respectar els continguts del currículum. Això no significa que el temps i l'ús que se'n fa sigui la causa, però sí que cal tenir en compte que el temps té una gran influència respecte al procés d'aprenentatge de cada estudiant.

En conclusió, s'exerceix un control exclusivament burocràtic sobre el funcionament dels centres escolars, moltes vegades de manera externa i llunyana, dificultant posar en marxa moviments de renovació pedagògica o metodològica que necessiten un cert temps per a poder obtenir resultats. Per tots aquests motius, fan que a les escoles es perdi la creativitat, augmenti l'estrès i la desigualtat entre els alumnes. Per la qual cosa, la funció més humana de l'escola va desaparèixer. Per tot això és important tenir en compte que Zavollini (2008) afirma:

L'escola són experiències, una gran aventura, que pot ser viscuda com si fos un viatge, un llibre que hem d'escriure tots junts, un espectacle teatral, un hort a cultivar, un somni que hem de pintar (p.69).

En el següent apartat ens endinsarem en els problemes que actualment es troben al voltant de l'escola. Des de la pressió que exerceix l'administració per una escola més competitiva fins a la mancança de la lentitud en el creixement dels nostres infants que fan que actualment considerem que l'escola està en crisi.

2.3.2 L'escola en crisi

L'escola, els seus aprenentatges, les relacions educatives, les decisions sobre com, què i sobretot quan cal fer-los són aspectes en crisi. Aquesta crisi ens planteja la necessitat de trobar camins nous per als reptes actuals, si volem que els canvis provoquin millores. Les demandes de la societat són múltiples i contradictòries. Una part d'aquestes demanes vénen del sector econòmic que busca l'eficàcia per sobre dels valors. Per aquest motiu és important tenir clar que no n'hi ha prou d'educar, també hem de definir en quina direcció ho volem fer.

En l'actualitat, teòricament, som capaços d'acceptar tota mena de diversitats, però per contra, penalitzem la lentitud en les avaluacions. Hargreaves (2008) ens explica, que els resultats arriben a un límit quan la rapidesa interessa més que la substància, és a dir, tant el currículum basat en proves estàndard com exercir una pressió sobre els resultats, produeix pèrdua de creativitat, estrès tant per part dels alumnes com dels mestres i resultats pobres a llarg termini. Cal tenir en compte que també

ocasiona desigualtat entre infants, perquè aquests ritmes tan accelerats només obtenen resposta per una part de l'alumnat. Tanmateix, els temaris obligats a treballar a les escoles per part de l'administració, també provoquen pressió social, és a dir, un tipus de pressió enfocada a què s'han d'aprendre moltes coses i tenir molts coneixements. Aquestes mateixes institucions administratives també determinen el nombre d'alumnes que hi ha d'haver dins l'aula, amb aquest elevat nombre és pràcticament impossible la gestió de la didàctica quotidiana, Zavalloni (2008) proposa que una classe ideal va dels 12 als 16 estudiants, un nombre raonable per tal d'afavorir les relacions, permetre el treball en petits grups i, per tant, deixar espai a les personalitats de cadascú.

Honoré (2008), també ens qüestiona les pressions que les famílies exerceixen sobre els fills i intenten controlar-ne tot el temps, amb moltes activitats fora de l'horari escolar que ocupen la major part del temps lliure dels infants. Per aquest motiu, també ens exposa els afectes secundaris que pot tenir el fet que els nens i nenes tinguin l'espai i les hores programades fins al mínim detall i que tant la pressió que pateixen per part de les famílies, l'escola i la societat, provoquen aquests afectes secundaris, que no són els afectes positius que aparentment pensem que els estem proporcionant. Així doncs, es pensa que els infants han de dominar tots els aprenentatges ràpidament i se'ls poa pressió. Aquesta pressió arriba els centres escolars, i aquests intenten reajustar el temps acadèmic per adaptar-se cada vegada més aquest context accelerat. Tot això provoca infants hiperactius, fracàs escolar, repeticions, abandó i aprenentatges superficials.

Per tant, seria interessant tenir en compte el que diu Ritscher (2013):

És inútil voler anticipar les estacions del creixement dels infants; encara més, és contraproductiu. El creixement d'un infant segueix sent, en el fons, força inexplicable, malgrat els programes, les propostes, els controls. Cada infant té la seva personalitat, la seva història, el seu temps. El creixement individual s'ha de seguir amb respecte i amb confiança. No hem de caure en la trampa de voler produir infants "fruits primerencs" que "maduren" abans del seu temps, saltant-se les estacions i perdent el sabor (p.37).

En l'actualitat és possible detectar un creixent nombre d'iniciatives educatives que des de la pràctica qüestionen l'acompliment de les institucions educatives assentades en el centre del discurs educatiu. S'ha consolidat la idea que la institució escolar ha deixat de ser aquell espai sagrat. La falta de recursos, les elevades ràtios

d'alumnes per un nombre escàs de docents, la introducció de materials de ràpid ús i consum a les aules, l'acceleració dels ritmes d'aprenentatge i la falta de mètodes pedagògics adequats, constitueixen algunes de les raons per les quals algunes famílies decideixen optar per espais educatius al marge de les institucions educatives oficials.

2.3.3 L'educació és una activitat lenta

En una societat basada en l'èxit, en treure profit d'absolutament tot i guanyar-ho tot no hem reflexionat sobre la importància i sobre el valor pedagògic del "perdre". Zavalloni (2008), ens explica la importància de perdre aquest temps tan valuós per molts de nosaltres: Perdre temps per escoltar, s'ha d'ensenyar aprendre a escoltar per anar recollint la cultura i les emocions de cada infant. Perdre temps per conversar, hem d'aprendre a parlar amb els nens i nenes, sense haver de preocupar-nos per al temps i per ser més productius. Perdre temps per respectar a tothom, el propi coneixement i el dels altres neixen d'escoltar i respectar els temps i els ritmes de cada un de nosaltres. Perdre temps per donar-se temps, s'han de buscar camins diferents per descobrir i apreciar aquelles coses més petites que moltes vegades no tenim en compte. Perdre temps per escollir, és important organitzar l'escola amb zones de llibertat en les quals els infants puguin sentir la responsabilitat d'allò que han escollit. Perdre temps per jugar, el joc lliure permet els infants expressar-se, compartir normes, entendre el món i relacionar-se amb els altres. Perdre temps per caminar, passejar, al ritme dels nostres passos, tot això ens ajuda a conèixer més. Perdre temps per créixer, és necessari oferir temps i espai per tal de preparar-los per un futur. Finalment, perdre temps per guanyar temps disminuint la marxa perquè la velocitat s'aprèn en la lentitud.

Per pròpia naturalesa, l'educació és una activitat lenta, sobretot aquella que transforma el coneixement en saviesa, la que es realitza amb profunditat. A l'escola, tot va ràpid, les persones que en formen part han de començar a plantejar-se anar més a poc a poc, per tal de reivindicar un temps al qual puguem assumir els nous aprenentatges. Aquest fet, també s'ha de passar a l'entorn familiar, on hem de fer una pausa i pensar que els infants tenen molt temps per créixer i per anar adquirint coneixements. Els infants han de poder gaudir plenament de cadascuna de les etapes del seu desenvolupament. Es poden fer aprenentatges ràpids, tot

memoritzant, però per tal d'assolir coneixements en profunditat, arribar a comprendre processos i aprendre a aplicar-los a situacions noves, cal temps.

Una de les activitats centrals de l'escola, la lectura, és una activitat lenta. Marina i De la Válgoma (2005) ens diuen que una de les dificultats contra les quals topa l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura és que, encara que es tracti d'un procés que s'ha de seguir amb calma, pretenem superar-lo com més ràpid millor. Adquirir una gran velocitat lectora pot disminuir el temps del raonament i la reflexió. La pressió que posem els infants del fet que el moment de passar a l'educació primària han de llegir i escriure, és inútil i ineficaç. Malgrat tot, el currículum ens indica que aquests aprenentatges s'han d'haver assolit, aquest fet provoca una gran pressió sobre els infants i les famílies i se'ls envia el missatge erroni que com més aviat i com més ràpid, millor.

Cal destacar, que quan aprenem en profunditat, necessitem temps per contrastar allò après, per analitzar els pros i contres, per tal d'aplicar el que hem après a situacions noves. Seguidament arribarem a les conclusions, on necessitem tornar a posar en qüestió allò que hem après i contrastar-ho amb informacions i opinions noves que apareixen en aquest procés educatiu, això demana calma. Domènech (2009) ens explica que una orientació dels programes i dels currículums escolars que tinguin en compte les necessitats de fer aprenentatges profunds i competencials ha de facilitar aquesta visió més pausada de l'educació.

Per tant, la lentitud implica aprendre a badar, observar i perdre el temps en el sentit de gaudir-lo. Segons Claxton (1999), hi ha uns aprenentatges que cal fer-los amb tota la lentitud que sigui possible. Per contra el pensament occidental ha rebutjat aquesta idea de la lentitud i ha afavorit la velocitat en tots els processos. En l'educació lenta, es respecte el ritme personal i són flexibles. Tot hi que no planteja sempre anar a poc a poc, sinó ser capaç de marcar el ritme que necessita cada moment educatiu i que accelerar el temps no comporta cap avantatge. L'educació lenta és una educació que busca trobar el ritme d'aprenentatge de cadascú i de cada activitat, no penalitza la lentitud ni busca l'homogeneïtat del temps en el moment de realitzar les tasques acadèmiques. És un tipus d'educació que assoleix els aprenentatges i els comprèn i dona sentit als coneixements que s'assoleixen.

2.3.4 Les activitats educatives i l'educació lenta. Beneficis de l'educació lenta

Ens trobem davant la necessitat i l'exigència didàctica de ralentitzar i fer l'escola més lentament. És així, com es detecta la gran necessitat de proposar un nou model pedagògic que sorgeix de la reflexió sobre com vivim el temps escolar amb relació als ritmes de la societat. Per tant, podem dir que es tracta de "perdre el temps", és a dir de trobar les diferents estratègies didàctiques útils per la ralentització. Així doncs, és molt important fer un gir a la manera com realitzem determinades pràctiques educatives que han passat a formar part del dia a dia de les escoles, per tant, és imprescindible proposar noves pràctiques, que potser per molta gent pot semblar formes d'actuar del passat. Com per exemple, segons Zavalloni (2008), hem de perdre el temps en parlar, passejar, caminar, dibuixar en comptes de fotocopiar, mirar per la finestra, escriure cartes i postals, cultivar un hort a l'escola, etc. Tot això, estimula els infants i els ajuda a desenvolupar les seves pròpies habilitats. Cadascun de nosaltres hauríem d'aprendre a conversar i admirar les grans meravelles que estan amagades, però que en realitat tenim davant nostre, per tal de millorar la nostra pròpia qualitat de vida.

Les activitats educatives han de definir el temps necessari per ser realitzades, i no a l'inrevés. Domenèch (2009) afirma:

Tots els aprenentatges necessiten un període per desenvolupar-se i assentar-se. Per convertir els coneixements en sabers, cal un temps amb una multiplicitat de dimensions. En l'educació, s'ha de buscar el temps just. Les activitats docents són les que han de definir el temps pedagògic (p.87).

En la nostra societat actual, ens hem acostumat que el temps ens marqui el desenvolupament de les activitats. Aquest temps que l'entendem com una mesura mecànica i tècnica que ens diu quan ha de començar i acabar una activitat abans de portar-la a terme, però que la realitat ens demostra que aquesta mesura és irreal i ineficaç. De totes maneres, ens capfiquem a pensar que no hi ha alternativa, o que l'alternativa implica reorganitzar l'activitat, per aprofitar les hores i no pas pel replantejament de la nostra concepció del temps. Així doncs, a l'escola, la mesura cronològica del temps marca el desenvolupament de l'activitat. Hem de tenir en compte que per realitzar uns bons aprenentatges, que siguin respectuosos amb els ritmes reals que necessiten els infants, cal que les activitats siguin les que defineixen el temps per desenvolupar-se, de forma coherent i en profunditat, i no a la inversa.

Dins l'educació infantil, en moltes escoles, podem trobar un model organitzatiu basat a marcar franges més grans i flexibles, aquest fet permet poder desenvolupar diferents activitats que poden ser variades i canviants, adaptades al desenvolupament de l'activitat i de la interacció amb els nens i nenes. En aquest cas estem parlant més concretament de l'etapa 0-2, ja que, a les etapes més superiors es tendeix a reproduir pressions de forma més habitual, organitzant-se de manera que les activitats estan marcades per ritmes frenètics i programades amb aprenentatges preparatoris per als cursos següents. En definitiva, l'administració educativa, parteix de la idea equivocada, que com més continguts hi hagi al currículum, més aprenentatges assoliran els alumnes i per contra, és molt important tenir en compte, que la distribució i l'organització de l'espai i del temps dels aspectes curriculars haurien d'estar més basats en l'autonomia dels centres i dels professors, la qual cosa permetria poder disposar d'una flexibilitat major, per tal de prioritzar els aprenentatges per cada grup d'alumnes i respondre les seves necessitats adequadament. Per tant, és important tenir en compte, tal com afirma Ritzer (1996), que l'aprenentatge ha d'anar seguint el ritme del rellotge, o ve, també pot anar seguint el seu propi ritme.

El moviment *slow* defineix que el gran benefici d'anar lent es troba a proporcionar el temps necessari per establir relacions significatives amb els altres, amb la cultura, la feina, l'entorn i amb el cos i la ment (Honoré 2005). L'escola lenta ens permetrà atendre a tots els alumnes, inclús aquells que es troben exclosos perquè el seu ritme no és l'adequat, és a dir, l'escola lenta és una escola que s'atén a la diversitat d'alumats. Tanmateix, promou el ple desenvolupament de la personalitat humana, el respecte dels principis democràtics de convivència i llibertats fonamentals. L'escola lenta ho utilitza en el dia a dia de l'escola, ja que dedica una gran part del temps a crear llaços de convivència i respecte de les llibertats fonamentals, i també, la llibertat d'aprendre al ritme que cada persona necessita.

3. Metodologia

Per tal de dur a terme una bona recerca, és important utilitzar diversos mètodes i tècniques de recopilació d'informació. En la nostra societat tenim moltes fonts d'informació que rebem cada dia des de diversos mitjans de comunicació, tant virtuals com físics. Aquest fet requereix una major rigorositat en el moment de

seleccionar aquesta informació. És molt important adoptar una actitud crítica sobre les informacions que rebem i saber reconèixer i valorar la seva validesa. Escollir un mètode o un altre dependrà de la disciplina, els objectius establerts que pretenguis extreure de la recerca i del tipus d'investigació que es vol realitzar. És de gran importància tenir clar que consisteix en un relat de recerca acadèmica i dels seus resultats obtinguts arran de fer-se una pregunta, establir uns objectius i formular una hipòtesi, es pot definir un mètode d'anàlisi si s'escullen els materials per desenvolupar la recerca.

3.1 Paradigma i mètode

La investigació educativa del TFG es situa en el paradigma interpretatiu, ja que té la finalitat de comprendre i interpretar una realitat.

Per tal de realitzar un bon estudi de cas hem de tenir en compte que segons Stake (1920), l'estudi de cas és l'estudi de la particularitat i la complexitat d'un cas singular, per arribar a comprendre la seva activitat en circumstàncies importants. És a dir, ens trobem davant una qüestió que volem investigar, una situació, una necessitat de comprensió general, i es considera que podem entendre aquesta qüestió per mitjà de l'estudi d'un cas en particular. L'objectiu primordial d'aquest estudi, en primer lloc, és l'obligació de comprendre aquell cas seleccionat, un cop establerts els objectius, el temps del qual es disposa per realitzar el treball de cap i la possibilitat d'accés a les observacions pots realitzar l'estudi de cas. Stake (1920) ens explica que durant l'estudi, és important tenir en compte que, la persona investigadora pot modificar, incús, substituir les preguntes inicials, ja que l'objectiu és entendre el cas completament.

La funció de la persona que realitza la investigació, en el procés de recollida de dades, és mantenir amb claredat una interpretació fonamentada. Els investigadors treuen les seves conclusions a partir de les observacions i altres dades que complementaran la investigació. En el moment de portar a terme el treball de cap, no només s'ha de mantenir una actitud receptiva d'atenció i receptivitat sinó que també s'ha de preveure coses que poden passar per poder observar-ho correctament. El fet de realitzar i dissenyar unes bones preguntes pot ajudar molt a facilitar aquest treball.

Finalment, cal destacar que és necessari una atenció continuada, que moltes vegades no es pot mantenir quan els instruments principals de recollida de dades són llistes de control. Així doncs, d'aquestes observacions s'esperen descripcions obertes, comprensió mitjançant l'experiència i les realitats múltiples. Per tant, en un estudi de cas és de gran importància la funció interpretativa i constant de la persona que realitza la investigació.

3.2 Instruments

Per recollir la informació necessària s'utilitza com a instruments de recollida de dades, l'observació i l'entrevista. L'observació és l'obtenció de dades, en una situació concreta i en un moment determinat. És una tècnica que permet aconseguir informació directa dels éssers humans i pretén descriure la conducta tal com passa en un context real, en aquest cas s'utilitza l'observació no participant i sistemàtica, ja que es pretén observar sense interferir ni participar per tal que sigui tant natural com sigui possible. És fonamental tenir un instrument de recollida de dades pautat i estructurat per no perdre de vista l'objectiu del treball. Tot seguit es mostrarà la taula d'observació utilitzada.

Ítems	Valoració numèrica				
	1	2	3	4	5
1. Es proposen reptes acadèmics adequats a l'edat de l'infant i se'ls ofereix el temps necessari per processar allò après. Honoré (2010)					
2. Els nens i nenes són els veritables protagonistes dels seus aprenentatges. Domenèch (2009)					
3. Es dona importància al temps dins de l'aula.					
4. Es construeixen els coneixements a través d'experiències viscudes per als infants. Zavallini (2008)					
5. Es perd temps per escoltar, és a dir, per anar recollint la cultura i les emocions de cada infant. Zavallini (2008)					
6. Es perd temps en conversar amb els infants sense preocupar-se pel temps o per ser més productius. Zavallini (2008)					

7. Es perd temps a respectar a tothom, el propi coneixement i el dels altres. Zavallini (2008)					
8. Es perd temps per escollir, i per tant es dona aquesta responsabilitat als nens i nenes. Zavallini (2008)					
9. Es perd temps en jugar. Un joc lliure on els infants es poden expressar, compartir, entendre i relacionar-se. Zavallini (2008)					
10. Es perd temps per caminar, passejar, etc. Zavallini (2008)					
11. S'afavoreix i es premia la velocitat en la majoria de processos. Claxton (1999)					
12. No es penalitza la lentitud en el moment de realitzar les activitats. Claxton (1999)					
13. Les activitats docents defineixen el temps pedagògic. Domenèch (2009)					
14. El temps marca el desenvolupament de les activitats.					
15. L'experimentació, el joc i la creativitat es tenen en compte com a bàsics per l'aprenentatge dels infants.					
16. Es dona temps a les interaccions socials, per interioritzar experiències i convertir-les en significatives. Cebrian (1998)					
17. S'atenen tots els alumnes per igual, inclús aquells que el seu ritme no és l'adequat. Honoré (2005)					
18. Es té en compte el ritme que necessita cada moment educatiu i per tant, no s'accelera el temps.					

L'Entrevista és una tècnica de gran utilitat dins la investigació qualitativa per obtenir informació. Així doncs, és “una conversació, és l'art de realitzar preguntes i escoltar les respostes.” Parlem d'una trobada entre dues o més persones en la qual l'investigador fa preguntes que poden anar acompanyades d'instruments més estructurats a entrevistes més obertes. Per tant, podem afirmar que l'entrevista és més avantatjosa principalment en els estudis descriptius i en les fases d'exploració, ja que obtens informació més completa i profunditzada i també presenta la possibilitat d'aclarir dubtes durant el procés, per així assegurar que les respostes donades siguin més útils.

Podem trobar moltes i variades definicions de l'entrevista, fruit de la història i la diversitat d'enfocaments. McMillan i Scumacher (2005), des del seu manual sobre investigació educativa es refereixen a les entrevistes com a “preguntes amb resposta oberta per obtenir dades sobre els significats dels participants: com conceben els seus mons i com expliquen o donen sentit als esdeveniments

importants de les seves vides” (p.458). Brenner (2006) la defineix com a procediment mitjançant el qual s'intenta comprendre els informants en els seus propis termes i com interpreten les seves pròpies vides, les seves experiències i els seus processos cognitius” (p.357).

Així doncs, perquè una entrevista tingui èxit cal complir amb un seguit de condicions. En primer lloc, és important que la persona que respondrà l'entrevista tingui la informació necessària per a poder contestar les preguntes. Per altra banda, seria interessant que la persona entrevistada tingues motivació per respondre, aquesta motivació es veurà reflectida a la seva disposició per donar les respostes sol·licitades de manera verdadera. També ens aclareix que la tècnica de recollida de dades a través de les entrevistes té molts avantatges, ja que és aplicable a tot tipus de persones, tant a infants com a persones que tenen alguna dificultat o limitació física que li pugui dificultar proporcionar les respostes de manera escrita.

Tenint en compte tots aquests aspectes, les preguntes de les entrevistes realitzades a les mestres són les següents:

1. Quin ritme de vida creus que portem les persones en la nostra societat? Creus que afecte en l'aprenentatge dels nens i nenes ?
2. Qui i com decideixen els horaris que es segueixen a l'aula?
3. Com creus que distribueixen el temps la majoria famílies fora de l'horari escolar? Creus que la manera de distribuir aquest temps pot tenir conseqüències dins l'aula? Quines?
4. Que en penses de la frase “ perdre temps dins l'aula”?
5. Com planifiques les activitats que vols realitzar a l'aula? Quina importància dones al temps dins aquesta activitat?
6. Què coneixes i què penses del concepte escola lenta?

A través de l'observació dins l'Aula de P3 d'una escola de les Guilleries, obtindré una informació de com és la gestió del temps. Aquesta informació es complementarà amb entrevistes realitzades a les dues mestres que estan a l'aula i la revisió i anàlisi dels documents de l'escola. Finalment després de transcriure i ordenar les observacions i entrevistes hauré d'interpretar la informació per tal de fer propostes de millora. Amb aquestes propostes de millora m'agradaria plantejar els beneficis d'implementar l'educació lenta dins l'aula, i remarcar la seva utilitat per augmentar la motivació en els alumnes, i que d'aquesta manera el seu aprenentatge sigui més

Per realitzar l'estudi de cas del present TFG, era irrellevant que surtis el nom de l'escola on he realitzat les observacions i les entrevistes. Així doncs, vaig creure que no era necessari especificar l'escola subjecta d'estudi i per tant vaig utilitzar el nom fictici d'una escola de les Guillerries, ja que és la zona on està situada.

4. Estudi de Cas

A continuació, es presenta el context de l'escola i les característiques dels nens i nenes d'entre tres i quatre anys per poder donar a conèixer el cas escollit. Posteriorment podem trobar l'anàlisi i discussió després de realitzar les observacions, entrevistes i analitzar els documents de centre.

4.1 Context

L'escola d'estudi, és un centre públic de la zona de les Guillerries, es tracta d'una escola amb una llarga trajectòria, ja que compta amb més de 75 anys d'història. L'escola està situada el vell mig d'un poble i acull alumnat de tota la població, és important destacar que ja des de fa uns cursos, l'escola va passar a tenir dues línies completes d'ensenyament d'infantil i primària, tot hi que l'edifici està preparat per una línia, però la gran demanada d'alumnat va portar a la necessitat d'ampliar. Justament aquest any, el departament d'ensenyament va treure una línia de P3, però per tema del Covid, no es va treure la mestra. Així doncs, van creure convenient desdoblar la classe igualment, ja que disposaven de la mestra i van quedar dos grups més reduïts de 12 alumnes per classe. L'horari de l'aula és de nou a dos quarts d'una i de les tres a dos quarts de cinc, cal remarcar que l'escola ofereix horari d'acollida, servei de menjador i activitats extraescolars fora de l'horari escolar.

Dins l'edifici principal es troba Primària i una aula d'educació infantil; les altres dues i la tutoria d'Educació Infantil es troben en un petit edifici independent dins el recinte escolar. Cal destacar que per causa del desdoblament de línia hi ha un barracó on hi han les aules de P5 i Primer de primària. L'escola té uns espais exteriors molt amplis i plens de vegetació que afavoreixen molt l'hora del pati dels nens i nenes. L'escola, és una de les primeres escoles verdes creades a Catalunya, ja que ha rebut un distintiu certificant el compromís per desenvolupar un pla d'actuacions vinculat amb

l'educació ambiental i de respecte vers el seu entorn més proper. Així doncs, un dels seus propòsits és la participació activa del centre en projectes de millora ambiental arribant a esdevenir un motor de la sostenibilitat a escala local. Quan es parla de sostenibilitat, es fa una aposta pel futur amb les nostres actuacions presents, per tant, desenvolupament sostenible és aquell que satisfà les necessitats de les generacions actuals sense comprometre la necessitat i els recursos de les futures generacions per tal de satisfer les seves. Es considera doncs que una societat és sostenible si utilitza els recursos naturals de manera racional, desenvolupa recursos renovables per substituir aquells que són limitats i no renovables i finalment que regula l'emissió de contaminants de manera que no sobrepassin la capacitat d'absorció del medi ambient.

En aquest moment, a l'escola, hi ha una línia metodològica d'escola i una coordinació entre cursos paral·lels dels tutors i mestres especialistes que imparteixen la mateixa àrea. Pel que fa als objectius del centre, en l'àmbit pedagògic, es centren molt en el desenvolupament de la personalitat de l'alumne, on tenen molt en compte en primer lloc, els hàbits saludables (alimentació, repòs, higiene, exercici físic i esbarjo.), en segon lloc, facilitar el coneixement del propi cos i les alteracions que li calen, en tercer lloc, l'equilibri emocional, l'autonomia personal i l'elaboració de la identitat dels nens i nenes, en quart lloc, la comprensió de la realitat i l'adquisició de la capacitat per actuar-hi, i finalment, el fet d'establir relacions personals positives i esdevenir capaços de participar en vida dels grups, és a dir, donen molta importància al desenvolupament d'actituds de tolerància i acceptació.

El grup classe on he estat realitzant les pràctiques és un grup d'infants de 3 a 4 anys, dins la mateixa aula hi ha nens que són de finals d'any, per tant, acaben de fer els tres anys com també hi ha nens i nenes que ja han fet els quatre anys. Aquest fet, dóna lloc que es troben diferents nivells dins l'aula. També penso que és important destacar que dins l'aula es troben cultures diferents, i situacions familiars de pares i mares divorciats. Tots aquests aspectes s'han de tenir molt en compte per tal de poder donar la millor atenció a cada infant. Així doncs, cal remarcar i tenir present la guia del desenvolupament infantil de 3-6 anys, on podem trobar les pautes que indiquen l'evolució dels nens i nenes, en aquest cas ens interessa la franja d'edat que va dels 3 als 4 anys, agrupats en quatre aspectes de desenvolupament.

En primer lloc a nivell motriu i perceptiu hem de tenir en compte que els infants de 3-4 anys són més segurs de si mateixos, augmenta la seva força, com també podem observar la millora de la pinça, és a dir manipulen objectes amb més facilitat. Juguen en situacions d'equilibri estàtic, poden relaxar els músculs quan se'ls hi demana. En el dibuix podem observar la capacitat de delimitació. Aquesta edat, prefereixen els jocs manipulatius, comencen a tenir control de la seva pròpia respiració, tot hi que no un control total. Encara no tenen la lateralitat del tot clara, però comença la fase de definició, els infants coneixen l'espai a través del seu propi cos, encara que, la comprensió del temps és escassa. Cal destacar, que estan a punt d'aconseguir el domini complet de la posició erecta, i per tant, millora la seva coordinació general, augmenta la força i el to muscular, tot i que li costa augmentar i disminuir la velocitat.

Dins el desenvolupament cognitiu els infants d'aquesta edat recorden el seu nom complet, la seva edat i reconeixen les persones del seu entorn, sent capaços de diferència entre nenes i nens. És important saber que són capaços d'associar objectes reals a imatges, poden realitzar seriacions de dos elements, construeixen torres, discriminen colors, formes, grandàries i aparellen formes geomètriques. Pel que fa a la memòria, poden respondre a les instruccions donades, sense necessitat de recordatori, també repeteixen cançons amb els seus gestos, es poden concentrar en tasques, tot i que han de ser curtes i variades. En el joc, els infants de 3-4 anys, podem observar la gran presència de joc simbòlic, també es pot veure que dins el joc hi ha la projecció d'ells mateixos i finalment destacar que gaudeixen molt del joc manipulatiu de diferents materials.

Pel que fa al desenvolupament del llenguatge, a partir dels tres anys i fins a finals dels quatre es produeix un gran desenvolupament en la capacitat expressiva de l'infant. El llenguatge és una eina que li serveix per augmentar les seves possibilitats comunicatives i de relació social. Algunes de les característiques a tenir en compte en la parla d'un infant d'aquestes edats és que el llenguatge oral es manifesta amb un nivell acceptable de comprensibilitat, encara que les seves expressions són molt immadures. Els agrada molt fer preguntes sobre diversos temes, l'estructura gramatical és molt senzilla, però cada vegada es va fent més complexa en incorporar nous elements. És important saber que és capaç de pronunciar amb certa facilitat sons que abans li resultaven impossibles.

Finalment, pel que fa al desenvolupament social, en aquestes edats les relacions que tenen amb els companys són positives i mostren amabilitat i simpatia cap a ells.

També comparteix i ajuda, tot hi que, encara no hi ha una veritable cooperació, és important destacar, que de vegades, la definició d'amic respon a "qui fa el que m'agrada". Pel que fa a l'espera, és capaç d'esperar al seu torn en situacions de grup. Per acabar, és important tenir en compte que reconeixen el seu entorn, com familiars i espais habituals pels quals es mou.

Sempre s'ha de tenir en compte que cada infant presenta un ritme de maduració diferent i es poden donar moltes diferències en el seu desenvolupament, perquè en aquest procés intervenen altres aspectes que tenen a veure amb els trets personals de cada nen o nena, com també l'ambient socioafectiu on es troba. Cada infant és únic i diferent i és molt important no fer comparacions entre ells.

4.2 Anàlisi i discussió de cas

En la societat actual, des de ben petits transmetem els nostres fills valors com la competitivitat, la rapidesa, el consum, la obsessió per els resultats. Tots aquests aspectes és molt fàcil que es transmetin a la població escolar, no obstant, l'escola ha de ser un espai que es resisteixi a ensenyar dins aquests paràmetres. Els i les docents han de treballar perquè dins l'aula sigui un espai de comunicació i aprenentatge, treballant amb diferents materials, fonts d'informació, activitats, etc. Per aquest motiu és de vital importància pensar amb el temps des d'una perspectiva diferent per tal de crear una atmosfera adequada dins l'aula i on és molt important que el docent ha de tenir la calma, la tranquil·litat i la paciència necessària per poder fer front a tots els reptes que se'ls planteja.

Tenint aquests aspectes molt clars, a continuació, s'analitzarà la gestió del temps dins de l'aula de P3 a partir de la observació, les entrevistes a les mestres i revistant el document de centre. Tota aquesta informació, es fonamentarà a través d'autos del marc teòric.

4.2.1 Organització i gestió del temps

L'Organització i gestió del temps a totes les escoles és molt important i indispensable per a la majoria de mestres. Tenir clar els horaris i la distribució del

temps dins l'aula és un dels pilars que formen l'escola, tot hi que els i les mestres de cada classe organitzen el temps segons els interessos i possibilitats dels alumnes, des de l'administració, es marquen una sèria d'ítems que s'han de seguir. Aquesta mateixa administració creu que és molt important garantir que es compleixin aquells objectius que han mercat i mostren certa desconfiança cap als centres educatius, i la conseqüència, segons Domènech (2009), és que quan es planteja la distribució temporal no es tenen en compte les necessitats educatives i per tant, el tractament dels horaris és l'origen de molts problemes pedagògics en el nostre sistema educatiu actual, aquest fet significa que el temps i el seu ús, serà de vital importància per al correcte desenvolupament dels nens i nens. Cal tenir en compte que el temps té una gran influència respecte al procés d'aprenentatge de cada estudiant i que actualment s'exerceix un control exclusivament burocràtic, moltes vegades de manera externa i llunyana i això pot dificultar posar en marxa moviments de renovació pedagògica que el que necessiten és temps per tal d'obtenir resultats.

A l'escola observada, "la ràtio durant el curs és de 20 alumnes" (Anàlisi de documents, PEC). La institució administrativa determina el nombre d'alumnes que hi ha d'haver dins l'aula, amb aquest elevat nombre d'alumnes és pràcticament impossible la gestió didàctica quotidiana, Zavalloni (2008) proposa que una classe ideal va dels 12 als 16 estudiants, un nombre que és més raonable per tal d'afavorir les relacions i deixar espai a les personalitats de cadascú. En aquest cas, a l'aula de P3, havien tret una línia perquè la natalitat d'aquell any havia estat molt baixa, però no es va treure la mestra, així que, per decisió de la direcció de l'escola, es van acabar fent dos grups de 12 infants per classe, nombre d'alumnes que ajudava molt al bon funcionament de les activitats. El funcionament dels equips de mestres és de nivell, amb una programació conjunta de cursos paral·lels i a nivell de cicle amb una organització de treballs puntuals, tasques pedagògiques (programació anual de cicle, avaluar l'aspecte que es proposi en el Pla d'Avaluació)" (Anàlisi de documents, PEC). Així doncs, el temps és molt important dins l'aula, sobretot he pogut observar que es dóna molta importància a l'organització d'aquest temps. A l'aula de P3, sobretot, organitzen el dia a dia molt basat en els hàbits i rutines, que ocupen la gran part del dia dels infants.

Tot i que des de l'administració pública i l'escola preparen unes programacions lineals i estableixen les línies metodològiques generals, sempre que hi hagi cursos paral·lels, es procurarà que hi hagi una programació conjunta i coordinació metodològica. "Hi ha una organització a nivell d'horari setmanal: El claustre de

mestres, direcció, els cicles i la tutora conjuntament amb la seva paral·lela. Setmanalment la tutora planifica les activitats a realitzar amb la mestra del mateix nivell educatiu” (Entrevista, mestra educació infantil 1). Aquest fet, ajuda a poder organitzar les activitats dins l’aula, tenint en compte els objectius a assolir, partint de les necessitats i interessos que tenen els nens i nenes dins de l’aula, ja que cada grup d’infants és diferent i únic i per tant, les seves necessitats també són variables. De totes maneres, com ens explica Hargreaves (2008), els temaris obligats a treballar a les escoles per part de l’administració, poden provocar pressió social, un tipus de pressió enfocada a què s’ha d’aprendre moltes coses i tenir molts coneixements. Aquesta pressió també es pot veure afectada a les mestres i per tant passar-ho als alumnes.

“El temps és molt important i marca el desenvolupament de les activitats que es realitzen a dins de l’aula” (Observació, 1 març de 2021), les mestres es programen sobre un horari i intenten seguir aquell horari realitzant les activitats a les franges horàries corresponents, tot i que aquest horari pot ser una mica flexible segons les activitats i les respostes dels infants “Ens marquem una franja horària per dur a terme l’activitat, però aquesta pot durar més o menys en funció de la resposta que donen els nens i les nenes” (Entrevista, mestra educació infantil 1). De totes maneres, tot hi aquesta flexibilitat en el temps de realitzar les activitats, hi ha certes hores, sobretot quan parlem d’hàbits i rutines, que l’horari és sempre el mateix i no es flexibilitza. És a dir, si estan realitzant una activitat i a mig fer és l’hora de rentar-se les mans i fer un pipi, l’activitat s’acaba i depèn del temps de la resta del dia es reprendrà o no.

Finalment, cal destacar que “El consell escolar farà el seguiment i avaluació de la implantació i eficàcia del Projecte Educatiu, així com del R.R intern i del Pla anual de centre” (Anàlisi de documents, PEC) i també que “Cada curs durant el segon trimestre es realitzen les entrevistes amb els pares i a més hi ha una altra trobada a final de curs en entregar informes “ (Anàlisi de documents, PEC). Així doncs, les mestres han de tenir presents aquests aspectes que vénen determinats des de direcció a l’hora d’organitzar els objectius i les activitats que volen realitzar per a l’assoliment d’aquests.

4.2.2 Ritme de vida de la nostre societat

La pedagogia d'escola lenta, sorgeix com a reacció a la manera que actualment, la nostra societat, tendeix a viure. "Portem un ritme de vida massa ràpid. Tenim poc temps per gaudir amb la família i a nivell personal. Cal destacar que el concepte de temps ha fet una evolució molt gran, ja que és un dels elements més importants de la nostra societat, cultura i manera de viure de la ciutadania. "Evidentment, aquest fet, afecte en l'aprenentatge dels infants. L'infant, des dels seus inicis, necessita estímuls afectius, motrius i socials. Amb el ritme de vida que portem aquests estímuls s'han vist limitats i/o reduïts" (Entrevista, mestra d'educació infantil 2). Així doncs, en la nostra vida quotidiana, les responsabilitats que tenim provoquen que ens costi organitzar el temps per tal de poder fer tot allò que se'ns demana " L'entorn proper i les diferents maneres de viure són molt importants en el desenvolupament dels infants i això afecta el seu aprenentatge" (Entrevista, mestra d'educació infantil 1). De totes maneres, hem de tenir en compte que hi ha tipologies de famílies diferents i que aquestes famílies gestionen el temps segons la seva manera de viure, les seves necessitats i recursos, per aquest motiu, des de l'escola s'ha de treballar de la mà amb les famílies perquè la distribució del temps fora de l'horari escolar repercuteix dins de l'aula i com ens exposa Domènech (2009) els infants no tenen ni un minut de descans i se'ls organitza absolutament tot el seu temps.

Així doncs, des de l'escola volen "Garantir un canal d'informació recíproca escola-pares i coordinar els esforços dels pares i mestres en l'educació del nen" (Anàlisi de documents, PEC). Per tal, d'ajudar el màxim possible els pares i mares a organitzar-se amb el dia a dia dels seus fills per poder garantir que els seus aprenentatges siguin els més profitosos possibles. Per tal de garantir-ho, és important tenir en compte el que ens escriu Bauman (2008), que el consumisme d'avui no es defineix per l'acumulació de coses, sinó per la brevetat de gaudir-les. Aquestes paraules ens fan reflexionar de la importància d'ajudar i conscienciar a les famílies de gaudir el màxim possible tot allò que facin amb els seus fills i filles, ja que tot pot esdevenir un aprenentatge si es fa amb el temps que necessita. Des de l'escola també es dona molta importància a "conscienciar la família de la importància del repòs en l'edat escolar, fomentar uns horaris adients, mantenir un control del temps d'esbarjo dels seus fills i tenir en compte que la seva conducta serveix de model de referència per als nois i noies" (Anàlisi de documents, PEC). Perquè tot aquest procés de comunicació entre escola i família sigui profitós i eficaç.

Per tots els nens i nenes, els pares i les mares són el gran model de referència que tenen més a l'abast, per aquest motiu, és molt important que les famílies tinguin present aquest fet. Tanmateix, molts pares posen unes expectatives molt altes als seus fills i filles i pretenen que sempre, amb tot el que facin, tinguin resultats excel·lents. Honoré (2008), ens qüestiona les pressions que les famílies exerceixen sobre els fills i intenten controlar-ne el temps posant-los moltes activitats fora de l'horari escolar que els ocupa la major part del seu temps lliure. Aquest fet, ens pot donar a lloc una sèrie d'afectes secundaris, ja que els nens i les nenes tenen els espais i les hores programades fins al mínim detall, i que tant la pressió que pateixen per part dels pares, l'escola i la mateixa societat, provoquen aquests afectes secundaris, que moltes vegades pensem que són positius, però l'afecte que suposen és més aviat el contrari.

A l'aula de P3 de l'escola "utilitzen el mètode de les agendes per comunicar-se amb els pares i les mares, ja que moltes mares o pares expliquen les inquietuds que tenen sobre els seus fills i les mestres les poden contestar i, si ho veuen convenient, citar-los a una reunió" (Observació, 4 de març del 2021). Aquest fet pot ser molt profitós, ja que, sempre hi haurà una connexió família-escola que ajudarà a resoldre dubtes i conflictes de manera més personalitzada i eficaç. Ja que, les mestres cada dia repassen les agendes dels seus alumnes per veure si els pares els han escrit alguna nota i ajudar a les famílies, perquè en l'actualitat dins l'entorn familiar és l'espai on hem de fer una pausa i pensar que els nens i nenes tenen molt temps per créixer i, per tant, anar adquirint els seus propis coneixements. Els infants han de poder gaudir plenament de cadascuna de les etapes del seu desenvolupament. Per tant, és interessant tenir en compte, que Domènech (2009), exposa, el fet de que com més pensem amb el temps i quan més giren al voltant d'aquest temps les preocupacions humanes, més lligat estem del pas d'unes hores buides que el que fan és evaporar-se sense treure'n cap coneixement que sigui profitós tant per als nens i nenes com per als pares i mares.

4.2.3 Perdre temps dins l'aula

L'escola lenta es troba dins el moviment *slow*, aquest moviment aposta per executar les activitats diàries amb un ritme més tranquil. Aquest fet, no vol dir haver d'anar lents, sinó donar a cada activitat el temps que necessiti per fer-se, però també el temps de reflexionar, gaudir i millorar. Segons Honoré (2010) aprendre és una

qüestió de ritme i és necessari que els infants trobin reptes acadèmics adequats a la seva edat, però que també se'ls ofereixi el temps necessari per a processar tot allò que aprenen. Per aquest motiu, és interessant tenir en compte que l'escola on he realitzat les observacions té molt en compte el fet de "Crear situacions en què sigui necessari prendre decisions raonades tant personals com col·lectives, ensenyar els nens i nenes a organitzar-se el temps i ser capaços d'ordenar-se l'espai i fomentar el debat i les assemblees de classe, comentaris de treball, converses..." (Anàlisi de documents, PEC). Tots aquests punts s'haurien de tenir en compte, però és important que no han d'estar tan organitzats i paütats, sinó que seria interessant que segons sorgeixin es prengui el temps que sigui convenient i que els infants necessitin per abordar el tema que sorgeixi.

Les activitats que es realitzen a l'aula són, la majoria, molt guiades (tipus fitxa) per tal d'assolir els objectius que es fixen a principi d'any. Cal remarcar que "Les mestres, en moltes ocasions, donen l'opció d'escollir els nens i nenes, és a dir que decideixin ells mateixos els colors, material, amb el qual realitzaran l'activitat. Però, sempre dins uns límits i de manera ràpida, sense entretenir-se molt a escollir el que els agrada" (Observació, 5 de març de 2021). Aquest fet pot provocar que els infants es sentin pressionats i acabin escollint el mateix que la majoria de companys. Segons Claxton (1999), els aprenentatges cal fer-los amb tota la lentitud que sigui possible, ja que ens trobem en una societat on el pensament occidental ha rebutjat aquesta idea de la lentitud i ha afavorit la velocitat en tots els processos. Dins l'educació lenta, s'han de respectar els ritmes personals i hem de ser flexibles, tot i que aquest fet no significa anar sempre a poc a poc, sinó ser capaç de marcar el ritme que necessita cada moment educatiu i que accelerar el temps no comporta cap avantatge.

Pel que fa al dia a dia, els dilluns "Els infants expliquen el seu cap de setmana, un per un davant dels seus companys i companyes. En aquest cas és el dia que es perd més temps en conversar entre els infants" (Observació, 5 de març de 2021). En el moment de realitzar aquesta activitat es posen en joc molts aspectes com; l'escolta, l'expressió de les pròpies emocions, el diàleg entre companys i el respecte del torn de paraula. Tots aquests punts són molt interessants però "El ser cada dilluns la mateixa temàtica, en aquest cas el cap de setmana, els infants acaben perdent l'interès en l'activitat i molts d'ells diuen cada dia el mateix perquè passi de pressa i puguin fer una altra activitat diferent" (Observació, 5 de març de 2021). Així doncs com d'interessants són les paraules de Ritscher (2013), on ens planteja el fet

de lo inútil que és voler anticipar les estacions del creixement dels nens i nenes. Ens escriu que el creixement d'un infant segueix sent força inexplicable, ja que, cada infant té la seva personalitat, la seva història i el seu temps. Aquest desenvolupament individual s'ha de seguir amb respecte i confiança i no caure en la trampa de voler produir infants que "madurin" abans de temps.

A la classe de P3 de l'escola, el joc lliure, forma part del dia a dia. "Després d'esmorzar, se'ls deixa una estona de joc lliure just abans d'anar el pati, tot hi que és un temps bastant limitat i si un infant esmorza més a poc a poc, el seu temps de joc lliure serà mínim o inclús inexistent" (Observació, 5 de març de 2021). Zavalloni (2008), ens explica la importància de perdre aquest temps tan valuós per molts de nosaltres. Perdre temps per escoltar, per conversar, per respectar, per donar-se temps, per escollir, per jugar, per passejar, per créixer i finalment, perdre temps per guanyar temps disminuint la marxa perquè la velocitat s'aprèn en la lentitud. En aquest sentit, s'hauria de tenir més en compte el joc lliure dins de l'aula, ja que, és un dret que tenen tots els infants i hauria de ser l'activitat prioritària en el seu dia a dia. A l'escola tot va ràpid, les persones que en formen part han de començar a plantejar-se anar més a poc a poc, per tal de reivindicar un temps al qual puguem assumir els nous aprenentatges.

"Jo crec que hem de prioritzar la qualitat davant de la quantitat. Si perdre temps dins l'aula volem dir que ens entretenim a nivell qualitatiu, frenem el nivell frenètic d'ensenyar per parar totes les pressions i presses que tenim a nivell administratiu, social... És a dir, perdre temps per ensenyar a jugar, a autoaprenentatge, a cooperar, investigar, explorar, ... És necessari" (Entrevista, mestra d'educació infantil 2). Segons Domènech (2009), el temps és propietat de l'infant i que la mesura i quantificació del temps, esdevé un dels instruments per delimitar l'orientació i els continguts que cal aprendre. Així doncs, podem afirmar, que a dins de l'aula mai es perd el temps, sinó que qualsevol moment del dia pot esdevenir un gran aprenentatge per a tots els nens i nenes. "Ens marquem una franja horària per dur a terme l'activitat, però aquesta pot durar més o menys en funció de la resposta que donen els nens i les nenes" (Entrevista, mestra d'educació infantil 1). Partint del fet que des de l'administració es demani a les mestres realitzar un horari amb les diferents activitats que es duren a terme, tenen marge per allargar o escurçar les activitats segons els interessos i necessitats dels nens i nenes. Per aquest motiu, "Facilitar que les classes puguin realitzar projectes propis" (Anàlisi de documents, PEC) és de vital importància perquè aquests projectes enganxin i cridin l'atenció dels

infants, ja que sorgeixen dels seus propis interessos. El temps que es dediquen aquests projectes no ha de ser molt predeterminat sinó que ha d'acabar quan els infants perdin l'interès o considerin que el projecte ja està acabat.

4.2.4 Penalització de la lentitud

Des de l'Administració educativa, es transmet una visió quantitativa del temps i la seva organització, moltes vegades es considera la distribució dels horaris com un aspecte clau a millorar, tot això dóna lloc a un control excessiu que només busca l'obtenció de resultats. Així doncs és important "Fomentar el gust pel treball en si mateix, considerant-lo tan important com el resultat final" (Anàlisi de documents, PEC). Com exposa Domènech (2009), l'educació, per naturalesa pròpia, és una activitat lenta, així doncs, els processos educatius són lents, ja que els aprenentatges formen part d'un recorregut que passa per molts estadis i moments. Els infants de l'escola han de tenir clar que no tot és el resultat final, sinó que moltes vegades en el procés de realitzar una activitat s'aprèn molt més que en el propi resultat de l'activitat, perquè aprendre és un procés, encara que moltes vegades desitgem que es faci tant ràpidament com sigui possible, el fet d'aprendre, es refereix a comprendre el que estem aprenent i fer un esforç que requereix un temps determinat. De totes maneres, en les observacions realitzades a l'aula s'ha pogut comprovar que "En moltes ocasions, s'afavoreix i es premia amb reforços positius aquells infants que realitzen l'activitat més ràpidament i sense tenir tant en compte si el procés d'aprenentatge ha estat el correcte, és a dir, si han entès o assolit allò que es pretenia en aquella activitat" (Observació, 2 de març de 2021). Per tant, és imprescindible no penalitzar la lentitud en el moment d'executar les activitats i tenir en compte que l'estudi memorístic s'oblida i provoca que es realitzin aquests aprenentatges de manera precipitada. Per tant, si es dóna més temps, els infants podran interioritzar les experiències i aquestes, es convertiran en significatives.

Honoré (2007) afirma que cada vegada som més conscients que els nostres infants aprenen millor quan ho fan a un ritme més lent. Encara que les mestres tinguin molt clar que els nens i nenes necessiten temps per interioritzar tot allò que estan aprenent en el moment de dur a terme diferents activitats. "La majoria d'activitats proposades a l'aula són amb un temps limitat, ja que les mestres es programen

sobre un horari, amb unes franges molt concretes, i intenten seguir aquell horari realitzant les activitats corresponents a les hores predeterminades, tot i que l'horari es pot moure segons els interessos dels nens i nenes, intenten que l'horari ja establert no es vegi afectat" (Observació, 2 de març de 2021). Aquest fet pot provocar que la majoria d'activitats es vegin determinades per al temps, i per tant, es premi als infants que les realitzen amb més velocitat. Si el nen o nena va més a poc a poc se'l pot posar una presa innecessària i inclús deixar l'activitat a mig fer o acabar-la en un altre moment. Per aquest motiu és interessant entendre que Hargreaves (2008) ens explica, que en l'actualitat es penalitza molt la lentitud, sobretot en les avaluacions, i que els resultats arriben a un límit quan la rapidesa interessa més que el contingut d'aquella activitat i els objectius que es volen assolir tot realitzant-la. És a dir, tant el currículum com exercir una pressió per obtenir uns resultats, pot produir pèrdua de creativitat, estrès tant per part dels alumnes com dels mestres i resultats pobres que es veuran reflectits a llarg termini. El fet que a la classe es vulguin realitzar les activitats amb més brevetat per tal d'arribar a tot arreu, pot provocar que els infants realitzin l'activitat ràpidament i sense posar interès en allò que realment és important.

Des de l'administració exerceixen pressió que arriba els centres escolars, i aquests intenten reajustar el temps acadèmic per adaptar-se cada vegada més aquest context accelerat. Aquest fet pot provocar infants hiperactius, fracàs escolar, repeticions, abandó i aprenentatges superficials. En aquest sentit, penso que és molt interessant que des del departament de l'escola potencien "Fomentar activitats que requereixen l'organització en grup en hores escolars i/o extraescolars dels alumnes" (Anàlisi de documents, PEC). En aquest sentit, l'escola procura que moltes activitats es realitzin en grups i d'aquesta manera els infants s'ajuden entre ells i es dona temps a les intercessions socials, tan importants en aquesta etapa educativa. Tots els nens i nenes són diferents i els seus ritmes d'aprenentatge també. Al fet de treballar en petits grups pot ajudar molt els nens i nenes, ja que els ritmes de treball també són diferents segons cada infant. "Quan es treballa en petits grups, la mestra procura que els grups siguin heterogenis, és a dir, els grups mai es formen de manera aleatòria, sinó que estan pensats per la mestra. En aquest cas he pogut observar que les mestres col·loquen infants que solen realitzar les activitats amb gran velocitat amb nens i nenes que van més lents perquè d'aquesta manera l'activitat sigui més àgil" (Observació, 1 de març de 2021). Aquest fet pot provocar que hi hagi infants que mai vagin junts en un mateix grup. Així doncs, Cebrián (1998) ens detalla, que la manera com s'organitzin aquests aprenentatges en dependrà la

felicitat de les persones. Per tant, és molt important tenir present, que la vivència subjectiva del temps està molt determinada per la velocitat, l'activació d'estímul, les interaccions socials, la dificultat per interioritzar experiències i així convertir-les en significatives.

Per acabar, m'agradaria esmentar el que afirma Domenèch (2009), que les activitats educatives han de definir el temps necessari per ser realitzades, i no a l'inrevés, ja que tots els aprenentatges necessiten un període per desenvolupar-se i asseure-se en els nostres infants. Per tal de convertir els coneixements en sabers, cal un temps. En la nostra educació, hem d'aprendre a buscar el temps just i tenir clar que les activitats docents són les que han d'acabar definint el temps pedagògic.

4.2.5 Cada infant és diferent i únic

S'ha de tenir en compte que és indispensable oferir a tots els alumnes les mateixes possibilitats d'aprenentatge, sense distincions i tenir molt present com exposa Honoré (2010), que és de vital importància, el fet que els nens i les nenes han de ser els veritables protagonistes dels seus aprenentatges, per aquest motiu, ens proposa una metodologia didàctica on l'autoconeixement, l'experimentació, el joc i la creativitat són bàsics per l'aprenentatge. "L'escola acceptarà les característiques individuals físiques, psicològiques i intel·lectuals dels alumnes com a camí per a l'acceptació de si mateixos. I vetllarà per a la millora personal dels nois i noies per tal de crear un ambient de franquesa que permeti el coneixement mutu de les individualitats del grup classe" (Anàlisi de documents, PEC).

És indispensable que els i les mestres respectin el tarannà peculiar de cada alumne així com les seves conductes descobrint i orientant les peculiaritats de cada alumne/a. Per aquest motiu, s'ha d'entendre a tots els alumnes per igual, incús aquells que el seu ritme d'aprenentatge no és l'adequat, tenint en compte els diferents ritmes que necessita cada moment educatiu i, per tant, no accelerarà el seu temps d'aprenentatge. "La metodologia actual propicia l'ensenyament individualitzat i fa que cada alumne progressi segons el seu nivell" (Anàlisi de Documents, PEC). Dins la metodologia d'escola lenta, segons Caxton (1999), és un tipus d'educació que el que buscar és trobar el ritme d'aprenentatge de cada nen i nena i que les activitats que es proposen dins de l'aula, no penalitzin la lentitud ni busquin l'homogeneïtat el temps en el moment de portar a terme les tasques acadèmiques.

És una educació que assoleix els aprenentatges, els comprèn i dóna sentit els coneixements que s'assoleixen. Dins l'escola, es té molt en compte les individualitats de cada alumne/a, ja que estem parlant d'una escola amb una varietat cultural molt diversa, que provoca, que hi hagi infants amb molts tarannàs i maneres de fer diferents.

Dins de l'aula "S'escolten les inquietuds dels infants, tot potenciant el respecte a si mateixos i els altres, ja que és un aspecte molt important a l'escola. La gran varietat cultural ajuda els infants a observar que hi han diferents maneres de fer i que no només una és la correcta, sinó que sempre hi pot haver diferents punts de vista segons la cultura o el tarannà de l'infant" (Observació, 3 de març de 2021). "Totes les vivències dels nens i nenes influeixen en el seu procés d'aprenentatge i en la seva manera de ser" (Entrevista, mestra d'educació infantil 1). Aquest punt és clau, és a dir, les mestres han de saber gestionar a cada infant de la millor manera possible i intentant proporcionar-li les eines que aquell infant necessita per assolir aquells objectius que es creuen necessaris assolir. Com afirma Honoré (2005), una metodologia basada en l'escola lenta, ens permetrà atendre a tots els alumnes, inclús aquells que es troben exclosos perquè el seu ritme no és l'adequat. Per tant, l'escola lenta és una escola que s'atén a la diversitat de l'alumnat que hi ha dins de l'aula i promou el ple desenvolupament de la personalitat humana i el respecte dels principis democràtics de convivència i llibertats fonamentals. Així doncs, aquest tipus d'escola, dedica una gran part del temps a crear llaços de convivència, respecte ,i també, dona gran importància a la llibertat d'aprendre al ritme que cada persona necessita.

"No hem de donar importància al temps, i si cal hem d'adaptar-nos als ritmes dels infants" (Entrevista, mestra d'educació infantil 2). Al temps, que és indispensable per seguir l'horari que es proposen cada setmana, no ha d'influir en la peculiaritat de cada nen i nena. Com hem comentat anteriorment, els resultats que s'esperen dels nens i nenes, arriben a un límit quan la velocitat interessa més que el propi resultat de l'activitat. Per tant, exercir pressió sobre els resultats que ens interessin, produeix pèrdua de creativitat i estrès per part dels nens i nenes, com també dels mestres. També cal tenir molt present, que com exposa Hargreaves (2008), aquest fet d'anar sempre ràpid i penalitzar la lentitud, pot ocasionar desigualtat entre els infants, perquè aquests ritmes tan accelerats només obtenen resposta per una part de l'alumnat i els infants que no arriben a seguir aquesta rapidesa, es poden sentir apartats i creure que no valen. És interessant que l'escola té en compte la

“Participació en activitats culturals de diversos tipus que es considerin d’interès per a l’alumnat” (Anàlisi de documents, PEC) pot ser un aspecte d’allò més interessant perquè cada infant es senti protagonista i únic, explicant als seus companys les seves cultures i maneres de fer.

4.3 Propostes de millora

L’escola ha de ser un espai on la rapidesa i l’obsessió per als resultats, no siguin el pilar fonamental. Els docents han de treballar perquè l’aula sigui un espai de comunicació i aprenentatge. Per tal d’aconseguir-ho és interessant pensar en el temps des d’una perspectiva diferent. Amb aquest objectiu, en aquest apartat es proposen principis i estratègies que seria interessant que els docents coneguin, per tal, de crear un bon clima de treball a l’aula, els mestres han de tenir la calma, la tranquil·litat i la paciència per tal de fer front a tots els reptes que se’ls planteja amb relació a l’educació lenta. Amb aquestes propostes, m’agradaria plantejar els beneficis d’implantar els principis de l’educació lenta dins de l’aula, centrant-nos en els seus valors, i també la seva utilitat per augmentar la motivació en els infants i per tant, crear aprenentatges significatius per arribar a la seva formació individual. Aquesta proposta busca millorar els resultats educatius dels nens i nenes, però alhora, ajudar al professorat en la seva pràctica diària, donant-los noves estratègies i maneres de fer per acompanyar a la formació integral dels infants.

Els principis que ens planteja l’escola lenta, no poden ser utilitzats de manera puntual, sinó que és una manera de fer l’escola, una metodologia que s’ha d’impartir en totes les activitats del dia a dia. Una escola ideal per tal de seguir aquesta metodologia, seria aquella en la qual la ràtio dels alumnes és entre 12 i 16 estudiants, per afavorir les relacions i treballar en petits grups per millorar l’espai de creixement personal. També seria interessant que l’escola fos petita i amb horaris flexibles. Aquestes condicions són complicades d’aconseguir, i moltes vegades no estan a les nostres mans. Per aquest motiu, per tal de millorar la gestió del temps dins de l’aula, proposo tenir en compte alguns punts importants per aconseguir una escola més lenta.

Una part del temps ha d’anar destinada al joc. El joc és un instrument ideal per aprendre, respectar i madurar. Aprendre a jugar, transformar les coses segons els

mateixos guions, crear experiències pròpies, juntament amb els companys i les companyes, etc. És important tenir present que s'aprèn a jugar, però jugar no es pot ensenyar amb el sentit literal de la paraula, sinó que l'escola ha de crear les condicions perquè els infants jugant, aprenguin a jugar. Un bon hàbit per al joc requereix petits grups fluidos, temps distesos i quotidians, espais articulats que siguin atractius, un mínim de materials a la disposició dels infants i la presència discreta però atenta del docent.

És molt important saber que aturar-se té un gran valor, no és només una interrupció necessària del programa, que serveix per alentir provisionalment la tensió per poder reprendre millor les activitats programades, aturar-se ha de ser part integrant del mateix programa. Cal elaborar un projecte educatiu fort, on no ens parem, només, quan els infants han acabat de treballar. Fora dels centres escolars el temps buit ja gairebé no existeix per als nens i nenes, aquest temps ha d'anar incorporat a dins de la jornada escolar, és a dir, el temps no estructurat s'hauria de programar. Per tal que aquests moments de pausa siguin rics cal una atenta organització educativa, no n'hi ha prou d'allargar l'esbarjo, cal transformar-lo en una situació educativa informal pensada amb cura i acompanyat. Alguns suggeriments poden ser:

- Preparar espais on els infants puguin divertir-se en petits grups autogestionables.
- Preveure temps distesos per jugar cada dia, per tal que els mateixos infants puguin elaborar projectes que continuen en el temps.
- Observar i escoltar. És de vital importància la presència no invasiva, però si atenta de l'adult, que ha d'intuir quan és el moment d'intervenir.
- Implicar a les famílies en els projectes educatius i explicar-los per què es valoren aquests moments de pausa, ja que tendeixen a tenir una idea de l'escola, i fan pressió perquè es facin moltes activitats.

Finalment, cal tenir clar que és necessari temps per estar bé. La jornada escolar és llarga, molts infants passen a l'escola moltes hores. Els i les docents hem d'utilitzar totes les eines per garantir que els temps dins l'escola, a part de ser productius, siguin agradables i plaents. En una escola amb la metodologia lenta, està bé i aprendre són totalment complementaris. El projecte, és el de formar nens i nenes equilibrats, autònoms, responsables, sociables, reflexius i amb ganes d'aprendre. En aquest apartat hem reflexionat sobre la importància de repensar el temps dins l'escola.

5. Conclusions

La pregunta de recerca plantejada en aquest TFG, ha estat observar i analitzar la gestió del temps dins l'aula de P3 d'una escola de les Guillerries. Després de realitzar la recerca a nivell teòric, investigant en profunditat sobre el temps, i de fer les observacions, entrevistes i revisió dels documents de centre, puc afirmar que la resposta a la meva pregunta és molt general i descriptiva, i per tant penso que la resposta són els diferents elements més rellevants en quan a la gestió del temps de l'escola observada, que es pot dividir en cinc grans apartats que van des de l'organització i gestió del temps, el ritme de vida de la nostre societat, perdre temps dins l'aula, penalització de la lentitud i finalment tenir clar que cada infant és diferent i únic.

A continuació exposaré el grau d'assoliment dels objectius de recerca plantejats en aquest present TFG.

1. Descriure i analitzar el dia a dia dels alumnes de P3 d'una escola de les Guillerries.

En aquest cas, crec que he pogut assolir aquest objectiu totalment i amb profunditat, ja que, la meva estada a l'escola ha estat bastant llarga. M'agradaria remarcar que al començar les pràctiques no tenia tant coneixement sobre el tema i a mesura que van anar passant els dies i vaig poder realitzar les observacions a l'aula amb més profunditat i acompanyant-me de la fonamentació teòrica, cada vegada era més conscient de l'estructurat que està el temps dins l'aula.

2. Conèixer i analitzar la concepció dels mestres sobre la importància del temps dins i fora de l'aula.

Penso que aquest objectiu s'ha pogut assolir totalment, ja que, gràcies a les entrevistes realitzades a les mestres, les observacions i l'anàlisi que he anat realitzant al llarg de tota l'estada a l'escola, he pogut observar com és d'important la gestió del temps per als docents. Tant el temps d'executar les activitats amb els nens i nenes, com el seu propi temps, és a dir, el temps de pensar, preparar, programar, etc. En el procés d'observació he pogut constata que la majoria de mestres es posen molta feina, sobretot lligat a la preparació de nou material, que moltes vegades és innecessari i l'únic que provoca és un sentiment de no tenir temps i haver d'anar a una velocitat accelerada constantment que moltes vegades s'acaben transmetent els nens i nenes.

3. Aportar propostes de millora amb relació a la quantitat, qualitat i gestió del

temps dins l'aula.

Aquest objectiu ha estat assolit, ja que després d'investigar en profunditat sobre el tema escollit i posteriorment poder observar-ho dins una escola, m'ha ajudat molt a entendre com és la gestió del temps dins l'aula i, per tant, poder fer una sèrie de propostes de millora enfocades a aconseguir una educació més lenta i pausada, que beneficiarà a tots els infants i els mestres.

A partir del diàleg entre els autors dins l'apartat de la fonamentació teòrica, la meua idea principal per tal de realitzar una bona observació sobre el tema escollit, era realitzar el meu estudi de cas a una escola on la seva metodologia, ja anés molt lligada a anar més a poc a poc i no seguir tant uns horaris fixos que el que provoquen és més estres els nostres infants. La meua limitació principal, va venir amb la situació de la pandèmia que ens trobem actualment. La majoria d'escoles per protocol, si estaves realitzant pràctiques a una altra escola, no et deixaven entrar a les aules. En el meu cas, la meua estada a l'escola de pràctiques s'allargava més per causes laborals, així que, m'era impossible realitzar les observacions un cop acabades les pràctiques. Aquest fet, va provocar que els meus plans canviessin, vaig considerar oportú realitzar l'estudi de cas a una escola estàndard, amb una metodologia més clàssica, i on estava realitzant les pràctiques en aquell moment. Vaig decidir observar com gestionaven el temps per poder fer unes propostes de millora adaptades a la realitat del centre. De totes maneres, penso que encara que em trobes amb unes limitacions ha estat molt enriquidor, tant la investigació, com les propostes de millora, que encara que no es portin a terme busquen desenvolupar tot el potencial dels infants i permeten adaptacions per portar-se a terme en qualsevol context.

La ralentització dels ritmes, no és possible executant unes activitats concretes, sinó que les activitats s'han de pensar de manera que s'interrelacionin totes les àrees d'aprenentatge per tal d'aconseguir el correcte desenvolupament dels infants. Per aquest motiu, penso que el meu TFG va molt lligat a l'assignatura *Escola Infantil. Aula 3-6*, com organitzar el temps, l'espai i els horaris, per tal que els nostres infants aconseguixin obtenir el màxim benefici de l'escola. També crec que l'assignatura *Aprendre Jugant. Psicopedagogia del Joc*, també va molt lligat amb el present treball, ja que en aquestes edats, el joc ha de ser la base del temps dins l'escola i és molt important saber organitzar-lo i introduir-lo a dins de l'aula.

Penso que aquest treball pot ser l'inici d'una llarga investigació, ja que considero que seria molt interessant continuar fent recerca en aquesta línia metodològica, tan innovadora, de manera més extensa. Per tal d'intentar portar els principis de l'escola lenta als centres escolars. Per tot això, seria molt interessant enfocar-ho en la formació del professorat. Sóc molt conscient que un canvi de metodologia i de ritme és difícil de realitzar en l'actual context educatiu. La por a fer canvis està present a molts àmbits i sobretot en l'àmbit educatiu. Però hem de tenir en compte i ser conscients que un canvi en la manera d'ensenyar i aprendre, el que busca és el millor per als nens i nenes i per aconseguir-ho s'hi ha de treballar amb esforç i il·lusió.

6. Bibliografia

- Bauman, Z. (2008). *Los retos de la educación en la modernidad líquida*. Barcelona: Gedisa.
- Brenner, M. E. (2006). "Interviewing in Educational Research". A: J. L. Green; G. Camilli; P. B. Elmore (editors). *Handbook of Complementary Methods in Education Research* (pàg. 357-369). Mahwah (NJ): Lawrence Erlbaum Associates.
- Cebrián, J.L. (1998). *La red: Cómo cambiarán nuestras vidas los nuevos medios de comunicacion* . Barcelona: Círculo de lectores
- Claxton, G (1999): *Cerebro de liebre, mente de tortuga*. Barcelona. Edicions 62.
- Domènech F. (2009). *Elogio de la educación lenta*. Barcelona: Ed.Graó.
- Domènech, F y Honoré, C. (2010) *Romper el tabú de la lentitud*. Aula de innovació educativa, 193, 20-22.
- Fericgla, J.M. (2003): *El fil encadenat o el temps en les cultures: El temps i la humanitat*. (62a ed.) Barcelona.
- Hargreaves, A.; Fink, D. (2008): *El liderazgo sostenible*. Madrid. Morata.
- Holt, M. (2002). It's time to start the slow school moviment. *Phi Delta Kappan*, (84), pp. 265-271,
- Honoré, Carl. (2008). *Bajo Presión*. Barcelona: RBA Libros
- Marina, J. A; Válgoma, M de la (2005): *La màgia de lleir*. Barcelona. Rosa del Vents.
- McMillan, J. H.; Schumacher, S. (2005). *Investigación educativa*. Una introducción conceptual (5a. ed.). Madrid: Pearson.
- Pérez, G. (2004). *Investigación cualitativa. Retos e interrogantes. I Métodos*. Madrid: La Muralla

Ritscher, P. (2013). *Escola Slow*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat

Stake, R. (1920). *Investigación con estudio de casos*. Madrid: Ediciones Morata, S.L

Zavalloni, G. (2011). *La pedagogía del caracol*. Barcelona: Graó

Annex 1

Taula d'observació i anotacions

Ítems	Valoració numèrica				
	1	2	3	4	5
1. Es proposen reptes acadèmics adequats a l'edat de l'infant i se'ls ofereix el temps necessari per processar allò après. Honoré (2010)		x			
2. Els nens i nenes són els veritables protagonistes dels seus aprenentatges. Domenèch (2009)			x		
3. Es dona importància al temps dins de l'aula.		x			
4. Es construeixen els coneixements a través d'experiències viscudes per als infants. Zavallini (2008)			x		
5. Es perd temps per escoltar, és a dir, per anar recollint la cultura i les emocions de cada infant. Zavallini (2008)		x			
6. Es perd temps en conversar amb els infants sense preocupar-se pel temps o per ser més productius. Zavallini (2008)		x			
7. Es perd temps a respectar a tothom, el propi coneixement i el dels altres. Zavallini (2008)				x	
8. Es perd temps per escollir, i per tant es dona aquesta responsabilitat als nens i nenes. Zavallini (2008)			x		
9. Es perd temps en jugar. Un joc lliure on els infants es poden expressar, compartir, entendre i relacionar-se. Zavallini (2008)			x		
10. Es perd temps per caminar, passejar, etc. Zavallini (2008)		x			
11. S'afavoreix i es premia la velocitat en la majoria de processos. Claxton (1999)					x
12. No es penalitza la lentitud en el moment de realitzar les activitats. Claxton (1999)		x			
13. Les activitats docents defineixen el temps pedagògic. Domenèch (2009)				x	
14. El temps marca el desenvolupament de les activitats.					x
15. L'experimentació, el joc i la creativitat es tenen en compte com a bàsics per l'aprenentatge dels infants.				x	
16. Es dona temps a les interaccions socials, per interioritzar experiències i convertir-les en significatives. Cebrian (1998)				x	
17. S'atenen tots els alumnes per igual, inclús aquells que el seu ritme no és l'adequat. Honoré (2005)					x
18. Es té en compte el ritme que necessita cada moment educatiu i per tant, no s'accelera el temps.		x			

1 de març de 2021

A l'escola es té molt clar el nivell que els alumnes d'aquestes edats haurien d'assolir. He pogut observar que les activitats que es proposen a l'aula estan molt encarades a l'assoliment d'objectius i el temps és molt important i marca el desenvolupament de les activitats que es realitzen a dins de l'aula.

A través de l'observació he pogut veure que les mestres donen molta importància a donar protagonisme a cada infant realitzant activitats que tenen a veure amb ells mateixos, és a dir, activitats amb el seu nom, activitats on es presenten a ells i a les seves famílies, etc. Però m'agradaria remarcar, que moltes vegades aquestes activitats no es posen en comú amb els altres companys i companyes de la classe i, per tan, no acaben tenint aquell moment de protagonisme que tan necessiten i desitgen en aquesta edat.

Quan es treballa en petits grups, la mestra procura que els grups siguin heterogenis, és a dir, els grups mai es formen de manera aleatòria, sinó que estan pensats per la mestra. En aquest cas he pogut observar que les mestres col·loquen infants que solen realitzar les activitats amb gran velocitat amb nens i nenes que van més lents perquè d'aquesta manera l'activitat sigui més àgil.

2 de març de 2021

En moltes ocasions, s'afavoreix i es premia amb reforços positius aquells infants que realitzen l'activitat més ràpidament i sense tenir tant en compte si el procés d'aprenentatge ha estat el correcte, és a dir, si han entès o assolit allò que es pretenia en aquella activitat.

La majoria d'activitats proposades a l'aula són amb un temps limitat, ja que les mestres es programen sobre un horari, amb unes franges molt concretes, i intenten seguir aquell horari realitzant les activitats corresponents a les hores predeterminades, tot i que l'horari es pot moure segons els interessos dels nens i nenes, intenten que l'horari ja establert no es vegi afectat.

3 de març de 2021

S'escolten les inquietuds dels infants, tot potenciant el respecte a si mateixos i els altres, ja que és un aspecte molt important a l'escola. La gran varietat cultural ajuda els infants a observar que hi han diferents maneres de fer i que no només una és la correcta, sinó que sempre hi pot haver diferents punts de vista segons la cultura o el tarannà de l'infant.

Com a la majoria d'escoles d'infantil, l'aprenentatge dels nens i nenes està molt basat en el joc i la creativitat, com a bàsics per el seus aprenentatges, però també tinc que remarcar que algunes activitats que es realitzen a l'aula, són en format fitxa. Quan realitzen aquestes fitxes, volen que els infants les facin bé i ràpid i per aconseguir-ho el que fan les mestres és dividir els infants en tres grups. Al ser classes amb pocs infants els grups són d'uns quatre infants. Dos dels grups realitzen activitats més lliurement, com puzles, plastilina, etc. I després la mestre es posa amb el grup que realitzaran la fitxa per explicar-los bé com es fa i vigilar-los si s'equivoquen.

4 de març de 2021

Utilitzen el mètode de les agendes per comunicar-se amb els pares i les mares, ja que moltes mares o pares expliquen les inquietuds que tenen sobre els seus fills i les mestres les poden contestar i, si ho veuen convenient, citar-los a una reunió. He trobat molt interessant aquest fet, ja que és una manera de mantenir informada a la família del que fa el seu fill a l'escola.

Avui hem sortit de l'aula, les mestres van creure oportú, aprofitant que tenien una suport a l'aula, realitzar una sortida curta per el voltant de l'escola. Quan vaig escoltar la proposta em va semblar d'allò més interessant, ja que era una oportunitat per passejar i badar amb els infants, sense està pendent constantment d'un horari fixe. Tot seguit les mestres van explicar als nens i nenes que la sortida consistia en buscar quadrats, perquè era un tema que havien estat treballant. He trobat molt interessant la idea, no obstant anàvem amb un objectiu massa marcat i no permetien

els infants trobar altres coses molt interessants que ens podem trobar per el carrer quan anem a passejar.

5 de març de 2021

Les mestres, en moltes ocasions, donen l'opció d'escollir els nens i nenes, és a dir que decideixin ells mateixos els colors, material, amb el qual realitzaran l'activitat. Però, sempre dins uns límits i de manera ràpida, sense entretenir-se molt a escollir el que els agrada.

Els infants expliquen el seu cap de setmana, un per un davant dels seus companys i companyes. En aquest cas és el dia que es perd més temps en conversar entre els infants. El ser cada dilluns la mateixa temàtica, en aquest cas el cap de setmana, els infants acaben perdent l'interès en l'activitat i molts d'ells diuen cada dia el mateix perquè passi de pressa i puguin fer una altra activitat diferent.

Després d'esmorzar, se'ls deixa una estona de joc lliure just abans d'anar el pati, tot hi que és un temps bastant limitat i si un infant esmorza més a poc a poc, el seu temps de joc lliure serà mínim o inclús inexistent.

S'escolten les inquietuds dels infants, tot potenciant el respecte a si mateixos i els altres, ja que és un aspecte molt important a l'escola. La gran varietat cultural ajuda els infants a observar que hi han diferents maneres de fer i que no només una és la correcta, sinó que sempre hi pot haver diferents punts de vista segons la cultura o el tarannà de l'infant.

Annex 2

**Entrevistes a les Mestres d'Educació
Infantil de l'aula observada**

Entrevista nº 1

1. Quin ritme de vida creus que portem les persones en la nostra societat?
Creus que afecte en l'aprenentatge dels nens i nenes ?

Actualment la vida i les responsabilitats que tenim fan que ens consti organitzar el temps per tal de poder fer tot allò que se'ns demana i que ens ve de gust.

És important que els infants tinguin estones d'esbarjo i de joc lliure. L'entorn proper i les diferents maneres de viure són molt importants en el desenvolupament dels infants i això afecta el seu aprenentatge.

2. Qui i com decideixen els horaris que es segueixen a l'aula?

Hi ha una organització a nivell d'horari setmanal: El claustre de mestres (direcció), els cicles i la tutora conjuntament amb la seva paral·lela.

Setmanalment la tutora planifica les activitats a realitzar amb la mestra del mateix nivell educatiu, tenint en compte les necessitats dels infants i els continguts a treballar.

3. Com creus que distribueixen el temps la majoria famílies fora de l'horari escolar? Creus que la manera de distribuir aquest temps pot tenir conseqüències dins l'aula? Quines?

Hi ha tipologies de famílies diferents. Les famílies gestionen el temps segons la seva manera de viure, les seves necessitats, els seus recursos...

Totes les vivències dels nens i nenes influeixen en el seu procés d'aprenentatge i en la seva manera de ser. Així doncs, si que crec que la manera de distribuir el temps fora de l'horari escolar repercuteix a l'aula.

Sobretot en els hàbits d'autonomia i de treball (saber escoltar, gaudir de les activitats, aportar informació, la motivació, l'expressió...)

4. Que en penses de la frase " perdre temps dins l'aula"?

A l'aula mai es perd el temps, qualsevol moment del dia pot esdevenir un gran aprenentatge.

5. Com planifiques les activitats que vols realitzar a l'aula? Quina importància dones al temps dins aquesta activitat?

Amb la meua parella tenint en compte els objectius que ens proposem assolir i sobretot partint de les necessitats e interessos dels nostres infants.

Ens marquem una franja horària per dur a terme l'activitat però aquesta pot durar més o menys en funció de la resposta que donen els nens i les nenes.

6. Què coneixes i què penses del concepte escola lenta?

No havia sentit a parlar d'aquest concepte.

Entrevista nº 2

1. Quin ritme de vida creus que portem les persones en la nostra societat?
Creus que afecte en l'aprenentatge dels nens i nenes ?

Portem un ritme de vida massa ràpid. Tenim poc temps per gaudir amb la família i a nivell personal. Evidentment que afecte en l'aprenentatge dels infants. L'infant, des del seu inici, necessita estímuls afectius, motrius i socials. Amb el ritme de vida que portem aquest estímuls s'han vist limitats i/o reduïts.

2. Qui i com decideixen els horaris que es segueixen a l'aula?

El departament estipula unes hores concretes que s'han d'impartir a cada àrea però és el tutor qui distribueix aquestes hores dins l'horari de l'aula.

3. Com creus que distribueixen el temps la majoria famílies fora de l'horari escolar? Creus que la manera de distribuir aquest temps pot tenir conseqüències dins l'aula? Quines?

Avui en dia, un cop l'infant surt de l'escola acostuma tenir una activitat extraescolar. Aquesta activitat pot ser curta o llarga. Tot depèn de les necessitats familiars o del tipus d'activitat. També depèn de l'edat. Els infants més petits o van directament a casa o a jugar a un parc (relació social). Un cop finalitzada l'activitat s'acostuma anar a casa on és hora de fer deures o de les rutines d'abans d'anar a dormir (bany, sopar, conte, dormir, ..) Tot depèn del tipus d'infant i família.

4. Que en penses de la frase “ perdre temps dins l’aula”?

Tot depèn del sentit que li vulguis donar. Jo crec que hem de prioritzar la qualitat davant de la quantitat. Si perdre temps dins l’aula volem dir que ens entretenim a nivell qualitatiu, frenem el nivell frenètic d’ensenyar per parar totes les pressions i presses que tenim a nivell administratiu, social, ... És a dir, perdre temps per ensenyar a jugar, a autoaprenentatge, a cooperar, investigar, explorar, ... És necessari.

5. Com planifiques les activitats que vols realitzar a l’aula? Quina importància dones al temps dins aquesta activitat?

Normalment ens organitzem amb els paral·lels. Si que és cert que cada aula és un món i dins d’aquesta organització ens hem d’adaptar a la tipologia d’alumnes. No hem de donar importància al temps i si cal hem d’adaptar-nos als ritmes del infants.

6. Què coneixes i què penses del concepte escola lenta?

Conec molt poc. Dedueix-ho que és aquella escola on respecte el ritme de tots dels infants. Em sembla un molt bon conceptes tot i que crec que tota la comunitat educativa ha d’acceptar aquesta ideologia i poder-ho portat a terme sense pressions.